Jaargang 112. Dingsdag, 25 October 1853. No. 85

GRONINGER COURANT.

ALGEMEEN DAGBLAD

voor de Stad en Provincie Groningen.

[Bij] deze Courant behoort een Bijvoegsel.

AFKONDIGING.

[BURG]EMEESTER EN WETHOUDERS van *Groningen* [maken te] weten, dat door den Raad dier Gemeente, in zij[ne verga]dering van den 29sten September 1853, onder goed[keuring] des Konings is vastgesteld de volgende verordening:

[DE] RAAD der Gemeente *Groningen*, —

[Gehoord] de voordragt van Burgemeester en Wethouders, [strekkende] van de tijdsomstandigheden voorstellende, om tij[delijk de] heffing van den Accijns op de Rogge en het [Roggemeel] in deze Gemeente onder de bij de Wet ge[regelde] [illegible] te schorsen;

[Overwegende] dat de duurte van bijna alle levensmidde[len het] wenschelijk doet achten den prijs van het Grof [brood], als een der voornaamste en allernoodzake[lijkste] Voedingsmiddelen der arbeidende en minvermogende [klassen], zooveel mogelijk te verlagen;

[Overwegende], dat die verlaging te meer wenschelijk is [te ach]ten, omdat daardoor dat Voedingsmiddel beter onder [het bereik] zal worden gebragt van velen, die het thans bij [de hooge] Graanprijzen niet, of niet in die mate als in [hun b]elang, met het oog op het mogelijke uitbreken der [ziekte] wenschelijk is te achten, kunnen bekomen;

[Gele]t op het Raadsbesluit van den 14den Junij 1834, no. [..., goe]dgekeurd bij Koninklijk besluit van den 5den Mei [1834], no. 93, en gepubliceerd den 16den Junij daaraanvol[gende], waarbij is bepaald, dat van af den 1sten Julij [1834] tot zoolang dienaangaande nader zal worden be[paald], ten behoeve van de Stad zal worden geheven eene [be]lasting op het Gemaal, ten bedrage, voor zoo veel de [Tarwe betreft] van 225, en wat de Rogge aangaat, van 200 [opcenten] op de hoofdsommen van den Rijksaccijns op het [Gemaal], alsmede eene eigene belasting tot gelijke hoogte [op het] van elders ingevoerd wordende Meel en Gebak van [dat Gr]aan;

[Gelet op] art. 142 van de Grondwet en art. 232 en vol[gende] van de Gemeentewet, —

[Heeft], onder goedkeuring des Konings besloten:

[Art.] 1. De HEFFING van TWEEHONDERD OPCEN[TEN] ten behoeve dezer Gemeente op de hoofdsom van den [Rijksac]cijns op het GEMAAL van de ROGGE en van [de] EIGENE BELASTING tot gelijke hoogte op het van [elders] ingevoerd wordende ROGGENMEEL en ROGGEN[BROOD]K, geautoriseerd bij Koninklijk besluit van den 5den [Mei] 1834, no. 93, zal zijn **geschorst**, van en met den [dag] volgende op dien, waarop dit besluit, nadat hetzelve [door] den Koning zal zijn goedgekeurd, zal worden afge[kondigd], tot en met den 30sten Junij 1854.

[Art.] 2. Gedurende den tijd dat de HEFFING der ge[melde] BELASTING geschorst zal zijn, zal *geene* RESTI[TUTIE] worden verleend wegens UITVOER van de in arti[kel 1 ge]noemde SPECIËN.

[Art. 3.] Van de BELASTING, reeds betaald voor ROG[GE en] ROGGENMEEL op den avond van den dag voor[afgaande] aan dien waarop de in art. 1 bedoelde schorsing [een aanvang] zal nemen, op de Molens in deze Gemeente [aanwezig], zal RESTITUTIE worden verleend.

[Tot b]ewijs van BETAALDE BELASTING zal daar[bij uits]luitend gelden de SCHRIFTELIJKE QUITANTIE door [den O]NTVANGER daarvoor afgegeven.

[Art.] 4. De in het vorig Artikel bedoelde restitutie zal [niet wo]rden verleend, tenzij door de Korenmolenaars in [deze G]emeente vóór middernacht van den in het voorgaand [artikel] aangewezen dag, ten KANTORE van den ONT[VANG]ER der STEDELIJKE BELASTINGEN zij overge[geven e]ene SCHRIFTELIJKE, door hen met de EIGENA[ARS] van de aanwezige ROGGE of ROGGENMEEL ge[teeken]de en door twee AMBTENAREN bij de dienst der [STED]ELIJKE BELASTINGEN geverifiëerde opgave van [de] ROGGE en het ROGGENMEEL, aan hunne Molens [aanwezi]g.

[Art. 5. Z]al dit Besluit, volgens art. 233 der Gemeentewet, [binnen] acht dagen aan Gedeputeerde Staten worden voor[gedragen].

[Gedaa]n te *Groningen*, ter openbare Raadsvergadering [van] den 29sten September 1853.

De Burgemeester: (*get.*) J. SLOT.
De Secretaris: (*get.*) HORA SICCAMA.

[En na]dat deze verordening door Z. M. den Koning is [goed]gekeurd bij besluit van den 11den October 1853, no. 73. [Zoo] is hiervan afkondiging geschied, waar het behoort, [den] 25sten October 1853.

Burgemeester en Wethouders voornd.: J. SLOT.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

STAATS-LOTERIJ.

[B]URGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente [Groni]ngen, daartoe aangeschreven bij besluit van den Heer [CO]MMISSARIS des KONINGS in deze Provincie, van den [..d]en October 1853, no. *4b*. brengen ter kennis van de [Ingez]etenen het navolgende EXTRACT der RESOLUTIE van [Z]. Exc. den Heer MINISTER van FINANCIËN, van den [.. d]ier Maand, no. 82 (Afdeeling Registratie), houdende [VASTS]TELLING van de **222ste STAATSLO[TERIJ]**, en van het daarbij behoorende **PLAN** van [TRE]KKING.

[GR]ONINGEN, 24 October 1853.

Burgemeester en Wethouders: J. SLOT.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

———

[a.] De kollekte der 222ste Loterij zal geopend worden op Maandag [de]n 21sten November 1853, en worden gesloten op Zaturdag den [..de]n December 1853;

[b.] De trekking van de onderscheidene klassen zal geschieden [op ..]den dagen de eene na de andere. Die van de *eerste* klasse der [Lote]rij zal plaats hebben en geheel moeten afloopen op den 19den, [20s]ten, 21sten en 22sten December 1853;

die der *tweede* klasse op den 2den, 3den, 4den en 5den Januarij 1854;

die der *derde* klasse op den 16den, 17den, 18den en 19den Ja[nuar]ij 1854;

die der *vierde* klasse op den 30sten en 31sten Januarij en den [1sten] en 2den Februarij 1854;

die der *vijfde* of laatste klasse op den 13den, 14den, [15d]en, 16den, 20sten, 21sten, 22sten, 23sten, 27sten en 28sten [Febru]arij, en den 1sten, 2den, 6den, 7den, 8sten en 9den Maart 1854; [terw]ijl de laatste 100 nommers op Vrijdag den 10den Maart 1854 [zulle]n getrokken worden.

[c.] De Kollekteurs, Splitters en Debitanten zullen, bij het ver[koopen] of verhuren van loten, niet meerder mogen vorderen dan

Bij verkoop:

I. Van loten voor alle klassen of doorgefourneerde:

Geheele loten	. . . . *f*	69,00
Halve »	. . . . -	34,50
Vijfde »	. . . . -	13,80
Tiende »	. . . . -	6,90
Twinstigste »	. . . . -	3,45

II. Van klassikale loten.

Bij verkoop:		*Bij verhuring:*	
Voor de eerste klasse.			
Geheele loten	*f* 14,00	Geheele loten	*f* 4,00
Halve »	- 7,00	Halve »	- 2,00
Vijfde »	- 2,80	Vijfde »	- 0,80
Tiende »	- 1,40	Tiende »	- 0,40
Twintigste »	- 0,70	Twintigste »	- 0,20
Voor de tweede klasse.			
Geheele loten	*f* 26,00	Geheele loten	*f* 8,00
Halve »	- 13,00	Halve »	- 4,00
Vijfde »	- 5,20	Vijfde »	- 1,60
Tiende »	- 2,60	Tiende »	- 0,80
Twintigste »	- 1,30	Twintigste »	- 0,40
Voor de derde klasse.			
Geheele loten	*f* 40,00	Geheele loten	*f* 10,00
Halve »	- 20,00	Halve »	- 5,00
Vijfde »	- 8,00	Vijfde »	- 2,00
Tiende »	- 4,00	Tiende »	- 1,00
Twintigste »	- 2,00	Twintigste »	- 0,50
Voor de vierde klasse.			
Geheele loten	*f* 56,00	Geheele loten	*f* 14,00
Halve »	- 28,00	Halve »	- 7,00
Vijfde »	- 11,20	Vijfde »	- 2 80
Tiende »	- 5,60	Tiende »	- 1,40
Twintigste »	- 2,80	Twintigste »	- 0,70
Voor de vijfde klasse.		**1ste week:**	
Geheele loten	*f* 71,00	Geheele loten	*f* 18,00
Halve »	- 35,50	Halve »	- 9.00
Vijfde »	- 14,20	Vijfde »	- 3,60
Tiende »	- 7,10	Tiende »	- 1,80
Twintigste »	- 3,55	Twintigste »	- 0,90

Diegenen, welke de hierboven bepaalde prijzen voor klassikale *kooploten* hebben betaald, zullen, indien hun lot niet wordt uitgetrokken in de klassen waarvoor hetzelve genomen was, derzelver fournissement voor de volgende klasse kunnen voldoen, gelijk hetzelve bij het plan is vastgesteld, namelijk, voor geheele loten:

bij de verwisseling voor de tweede klasse met	*f* 12,00
voor de derde klasse met	- 14,00
voor de vierde klasse met	- 16,00
voor de vijfde klasse met	- 15,00

en voor de gedeelten van loten naar evenredigheid van deze prijzen; alles zonder verdere bijbetaling van eenig opgeld.

d. De prijs waarvoor de loten, gedurende de verdere trekking der vijfde klasse zullen mogen verkocht en verhuurd worden, zal nader voor elke week afzonderlijk worden bepaald.

NIEUWSTIJDINGEN.

NOORD-AMERIKA.

Volgens de berigten uit New-York van den 5den dezer, is aan de graanmarkt aldaar, ten gevolge der laatstelijk uit Europa ontvangen tijdingen, zeer veel omgezet tegen aanmerkelijk verhoogde prijzen; er zou nog meer omgezet zijn, ware de toevoer ruimer en de beschikbare scheepsruimte minder duur en schaarsch geweest. Tarwe bleef gezocht, vooral voor Engeland en Frankrijk. Meel was in de laatste dagen 25 Amerikaansche centen per vat en tarwe zes cents per schepel gerezen.

Een der groote New-Yorksche bladen, de *Herald* van den 5den dezer zegt: „Zoo veel wij hebben kunnen nagaan, is gedurende de jongst verloopen week in deze haven naar het vasteland van Europa, naar West-Indië, Zuid- en Midden-Amerika ingescheept 44,889 vaten meel en 263,648 schepels tarwe. Van die hoeveelheid meel was niet minder dan 26,000 vaten voor de haven van Havre bestemd. Naar Groot-Brittanje en Ierland is hier in de afgeloopen week 69,455 vaten meel ingescheept. Niettegenstaande dezen grooten uitvoer, doet de steeds aanhoudende toevoer van broodstoffen uit het binnenland verwachten dat onze voorraad niet bij de aanvrage zal te kort schieten en de prijzen beletten zal vooreerst aanmerkelijk hooger te stijgen dan zij nu staan."

RUSLAND-TURKIJE.

Volgens de jongste telegrafische berigten van den 10den Oct. is het niet duidelijk, of de Fransche en Engelsche gezanten gehoor gegeven hadden aan het verlangen der Porte, om de vereenigde vloten naar Konstantinopel te doen komen. Dat de gezanten aan dit verzoek geen gehoor gegeven hebben, maar de onderhandelingen voortzetten, ten einde het uitbreken der vijandelijkheden te voorkomen, wordt thans voor waarschijnlijker gehouden. Zeker is het, dat de vereenigde vloten den 10den Oct. de baai van Besika nog niet hadden verlaten. Men blijft het ook waarschijnlijk houden, dat zoowel Frankrijk als Engeland eene onzijdige houding zullen blijven bewaren. De krachtige ondersteuning, aan de Porte te verleenen, waarvan herhaaldelijk de *Patrie*, de *Constitutionnel*, de *Morning Post* en nu en dan de *Times* gesproken hebben, schijnt alleen in de kolommen dier dagbladen te bestaan.

Het Fransche *Journal des Débats* van den 22sten October bevestigt het berigt, dat de Russische vloot van Sebastopol een Russisch legerkorps van tien- tot twaalfduizend man te Poti, een nabij de Turksche grenzen gelegen punt aan de Zwarte Zee en in de haven van Bathumi heeft ontscheept.

De Turken verloochenen, te midden hunner vaderlandslievende inspanning, hunne gewone koelbloedigheid niet en jegens de Europeanen betoonen zij nog meer welwillendheid en beleefdheid dan vroeger.

Het effective leger van *Omer*-pacha wordt begroot op 100,000 man infanterie, met 250 stukken geschut en 10 regementen kavallerie. Het leger is geëcheloneerd langs den Donau en op andere punten in korpsen van 8- a 10,000 man. Meer dan 40 punten zijn versterkt en in het algemeen zijn er 120 versterkingswerken tot stand gekomen.

Naar luid van sommige berigten, zoude de generaal *Gortschakoff*, op den brief van *Omer*-bassa, ten geleide van het manifest van den Sultan, aldus hebben geantwoord. „Mijn meester voert geen oorlog tegen Turkije en ik heb last om de vorstendommen niet eer te verlaten, voor dat de Porte den Keizer de zedelijke voldoening zal hebben gegeven, welke hij verlangt. Zoodra dit oogmerk zal zijn bereikt, zal ik de vorstendommen dadelijk en om 't even in welk jaargetijde ontruimen. Als het Turksche leger aanvalt, zal ik mij bij eene verdediging bepalen." Dagteekening, of andere bijzonderheden worden niet gemeld, en het bovenstaande moet op een telegrafisch berigt uit Weenen berusten.

De laatste berigten nopens de Levantsche kwestie, waarop staat te maken is, was de stemming te Parijs vredelievender, en het gerucht van de ontvangst van het Russische manifest het eenige, dat het herlevende vertrouwen op eene minnelijke schikking kon doen verflaauwen.

Het spreekt echter van zelf, dat eene minnelijke schikking eerst na eene botsing tusschen de Russische en Turksche troepen mogelijk is, want dat die botsing zal plaats grijpen, valt moeijelijk meer te betwijfelen. Doch eene worsteling tusschen Rusland en Turkije zal niet den naam van oorlog dragen; zij zal veeleer zijn eene voorbereiding tot den vrede.

Den 25sten is de termijn, voor de ontruiming der vorstendommen bepaald, verstreken. Men blijft te Konstantinopel van meening, dat Azie het eerste tooneel van den oorlog zal zijn; het is dan ook daaraan toe te schrijven, dat Rusland thans ontzaggelijke strijdkrachten naar den Kaukasus en Anatolie zendt.

Te Odessa heeft de oorlogsverklaring groote verwarring veroorzaakt. Er liggen minstens 200 schepen, die nog weg moeten; de vrachtprijzen zijn bovenmate gerezen.

ITALIE.

Te Rome hebben den 11den Oct. ongeregeldheden plaats gehad ter zake van de duurte der granen; de hulp der Fransche troepen was noodig tot herstel der openbare orde. Den 12den is de opschudding in eene andere wijk der stad herhaald; de oproermakers zijn echter zonder bijstand der openbare magt tot rust gebragt.

— Den 18den had te Turyn een hevige volksoploop plaats, wegens de duurte van het brood. Men houdt dit echter voor een voorwendsel. Nadat er echter eenige personen in hechtenis waren genomen, is de rust aanvankelijk weder hersteld.

— Aan een der geachtste Turijnsche dagbladen, de *Parlamento*, is uit Florence, onder dagteekening van den 12den dezer, het volgende geschreven:

„De Schotsche dame, die in Toscane wegens bijbelverspreiding en aanranding der staatsgodsdienst in hechtenis genomen was, miss *Cunninghame*, is uit de gevangenis ontslagen; maar men heeft haar eenigermate moeten dwingen om zich in vrijheid te laten stellen. Zij verlangde de vrijheid niet als een genadebewijs, maar als een regt. De deurwaarder die haar kennis gaf van het bevel van ontslag, verklaarde in last te hebben haar de gevangenis te doen verlaten; zij eischte van hem een getuigschrift in behoorlijken vorm, stavende dat zij met geweld uit de gevangenis verwijderd geworden was.

„Het was gansch niet zeker dat zij door den regter zou veroordeeld geworden zijn, indien het regtsgeding ware voortgezet; men zegt dat de regtbank van eersten aanleg verklaard had geen grond tot vervolging te vinden.

„Het Britsche gouvernement had door zijnen zaakgelastigde te Florence doen verklaren dat het diplomatiek verkeer tusschen de beide landen afgebroken en de Britsche vlag te Florence ingetrokken zou worden, ingeval miss *Cunninghame* niet op vrije voeten wierd gesteld."

DUITSCHLAND.

Van de zijde der Pruissische regering zal in Londen het herstel eener bemiddeling in de Levantsche kwestie worden voorgesteld. Reeds is een persoon met eene officieuse zending, daarop betrekkelijk, naar Londen vertrokken. De heer v. *Bunsen* zal officiëel ter zijde staan. Men is overtuigd, dat Engeland definitieve diplomatieke onderhandelingen wenscht.

— Van *Luther* zal binnen kort, in zijne geboorteplaats Möhra, een bronzen standbeeld opgerigt worden. Het is reeds gegoten en zeer goed uitgevallen.

— Den 1sten Nov. zal de nieuw aangelegde telegraaf tusschen Elseneur en Hamburg voor de publieke dienst opengesteld worden.

— Het verhaal der Russische bladen, dat de legermagt van den Czaar aanzienlijke voordeelen zou behaald hebben in den Kaukasus, wordt door de jongste tijdingen uit Konstantinopel volkomen gelogenstraft.

— Aan de aangekondigde aanzienlijke vermindering van de Oostenrijksche armee, door het geven van verloven op eene groote schaal als anderzins, wordt alhier, hoe wenschelijk zoodanig eene vermindering ook voor de Oostenrijksche financiën, en hoe geruststellend dezelve tevens voor den algemeenen vrede van Europa ware, geen onvoorwaardelijk geloof gehecht, om reden het publiek vertrouwen reeds meermalen te dien opzigte misleid geworden is. Niet vreemd is men in deze hoofdstad van de gedachten, dat die aankondiging eeniglijk een lokaas voor de niet-omzigtigen is, aangezien er eene nieuwe leening ter tegemoetkoming van de Oostenrijksche schatkist in aantogt is.

GROOT-BRITTANJE.

LONDEN, 20 October.

In het beursberigt van den Londenschen *Globe* van j.l. Donderdag leest men het volgende: „De gewone vergadering van het bestuur der bank van Engeland is heden gehouden; er is geene verandering gebragt in het disconto der bank. Evenwel houdt de dringende aanvrage om gereed geld aan; particulieren willen niet anders disconteren dan tegen 5½ per cent rente; en men schijnt algemeen te denken dat de bank binnen kort den prijs van het geld wederom hooger zal moeten stellen. De beurslieden van het Israëlitische geloof trachten op het Oostenrijksche gouvernement, wegens deszelfs jongste onverdraagzame besluiten ten aanzien hunner gezindte, wraak te nemen door in Oostenrijksche staatseffecten geene zaken te doen. Indien deze maatregel door alle Israëlitische beurslieden gezamenlijk genomen en krachtig uitgevoerd wierd, zou hij voor de finantien van Oostenrijk gewis nadeelig werken."

— Er heeft zich te Londen eene maatschappij gevormd met het doel om aan den regteroever van den Theems, nieuwe dokken daar te stellen. Zij zullen *Wellington-Dokken* genoemd worden en eene ruimte van 130 Engelsche mijlen beslaan. Het kapitaal bestaat uit £ 1,000,000 in actiën van £ 25. In weerwil der uitgebreide dokken, die Londen bezit, is de behoefte aan meerdere toch dringend: in het afgeloopen jaar konden ongeveer 5000 vreemde schepen geen plaats vinden. Buitendien lagen nog 28,000 kustvaarders en visscherschepen op den Theems, die op de rivier zelve losten.

— Eergisteren werd vee, op de hoeve van prins *Albert* bij Windsor gefokt, verkocht. Kleine varkens golden *f* 60 à *f* 72 Holl. Er waren ongeveer 650 schapen, die tot een' middelmatigen prijs gingen. Melkkoeijen golden *f* 168, *f* 180 en *f* 198. Een zeer schoone Hereford os werd voor *f* 552 verkocht. Een tweejarige stier van de korte hoornsoort verkocht men voor *f* 300. De geheele opbrengst bedroeg *f* 48,000 (4000 p. st.).

— De Hongaarsche uitgewekene *Kossuth* heeft een' brief in het licht gegeven, behelzende afwijzing eener uitnoodiging tot het bijwonen van eene meeting te Stafford, ter zake der verwikkelingen in het Oosten. De volksleider voert voor zijne weigering twee redenen aan: 1) dat hij de politiek van het Engelsche gouvernement niet wil wegen, en 2) dat hij zich in geen valsche positie wil plaatsen, door het gedrag van het ministerie te berispen in een land, hetwelk hem gastvrijheid verleent. De ex-dictator van Hongarije ziet in den Oosterschen krijg een zeer geschikt middel om de worstelingen tegen Oostenrijk op nieuw aan te vangen, en hij geeft niet onduidelijk te kennen, dat zijne uitzigten hierop gevestigd zijn.

FRANKRIJK.

PARIJS, 20 October.

De Keizer heeft ten gehoore ontvangen den Turkschen gezant, die namens den Sultan kwam verzoeken, dat de Keizer hem een' divisie-generaal, twee brigade-generaals en eenige kolonels zou afstaan, om bevel te voeren over het Turksche leger. Men kent het antwoord des Keizers niet.

— De algemeene raad van de Beneden-Seine heeft den wensch geuit, dat bij eene wet de koepok-inënting verpligtend wierd gemaakt.

— Er hebben nog altijd zeer talrijke arrestatiën plaats; men schat het aantal reeds op vijftig. Onder de gearresteerden noemt men den jeugdigen secretaris van wijlen *Arago*, die belast was met het zamenstellen van den catalogus der bibliotheek van den overledene. Behalve het gebeurde met den heer *Goudchaux*, heeft er ook eene huiszoeking plaats gehad bij den heer *Bastide*, gewezen minister van buitenlandsche zaken der republiek in 1848; deze huiszoeking heeft tot hoegenaamd geen gevolg geleid. Ook in de provinciën hebben vele inhechtenisnemingen plaats gehad; te Nantes zijn o. a. de gebroeders *Mangin*, die er een democratisch dagblad uitgaven, gearresteerd. Waarom weder zulke strenge maatregelen genomen worden, is onbekend. Men zegt, dat de democratische partij, door het vooruitzigt op een' Europeschen oorlog, in groote opgewondenheid verkeert en schrijft daaraan de talrijke arrestatiën toe.

Van den 22sten. Vele der dezer dagen in hechtenis genomene personen zijn gisteren en heden weder in vrijheid gesteld.

— Op aanraden van Engeland, heeft de Fransche regering van de hand gewezen, het door de Porte gedane aanzoek ter verkrijging van Fransche officieren, die kommando's in het Turksche leger zouden op zich nemen.

BELGIE.

BRUSSEL, 20 October.

J.l. Zondag heeft de Koning op het paleis in bijzonder gehoor ontvangen Z. Exc. den heer baron *Gericke van Herwijnen*, buitengewoon gezant en gevolmagtigd minister van Z. M. den Koning der Nederlanden. Z. Exc. heeft aan den Koning *Leopold* het antwoord gebragt van zijnen vorst op de kennisgeving van het huwelijk van den hertog *van Brabant* met de aartshertogin *Maria Henriette* van Oostenrijk

NEDERLAND.

Tweede Kamer der Staten Generaal.

Omtrent hoofdstuk VIII der rijksbegrooting (*Marine*) zijn, blijkens het verslag der rapporteurs, de volgende opmerkingen en bedenkingen in de afdeelingen der Tweede Kamer gemaakt:

In de eerste plaats werd het stelsel der regering ter sprake gebragt. Vele leden wezen op de schraalheid der memorie van toelichting, waarbij niet genoeg getreden wordt in eene aanduiding van het stelsel, hetwelk door de regering voortaan zal worden gevolgd. De kennis daarvan zou evenwel te belangrijker zijn, omdat reeds eenigen tijd geleden over dit onderwerp een uitgebreid verslag door eene commissie van zee-officieren is uitgebragt. Het is niet duidelijk in hoeverre zich de regering daarmede vereenigt, want, zoo aan de eene zijde blijkt dat voor de activiteit het voorgedragene door de commissie niet slechts gevolgd, maar overschreden wordt, aan de andere zijde het materiëel in een' gestadigen achteruitgang schijnt te verkeeren. Dit in aanmerking nemende en het belang beseffende, dat men een bepaald stelsel volge, wenschen vele leden van de regering te mogen vernemen in hoe verre zij hare goedkeuring meent te kunnen hechten aan hetgeen in het verslag door de genoemde commissie uitgebragt, wordt voorgesteld, welke van de daarin gegevene wenken ter verbetering van 's lands marine, zouden behooren te worden opgevolgd, en wat de regering ten gevolge daarvan voornemens is te doen.

Betreffende de schepen en vaartuigen van het rijk, die voor 's rijks dienst ongeschikt geacht en afgekeurd worden, werd door verscheidene leden eene opheldering verlangd. Men twijfelde namelijk of daarmede wel gehandeld wordt op de voor het rijk meest voordeelige wijze; want indien zij zich niet bedrogen, meenden eenige leden dat al die vaartuigen op de werven worden gesloopt en voor afbraak verkocht, zonder onderscheid of zij nog, hoewel voor 's lands dienst ongeschikt, voor de vaart bruikbaar zijn of niet. Dit scheen voornamelijk plaats te hebben om de magazijnen weder aan te vullen met de bij de slooping nog bruikbaar bevondene materialen, terwijl de opbrengst van den verkoop anders ten gevolge van de bepalingen omtrent het beheer van 's rijks geldmiddelen, geheel als toevallige bate in de schatkist zoude moeten worden gestort. Het gevolg dezer handeling is, volgens de meening dier leden, dat ter verkrijging van eene geringe vermeerdering van den voorraad in de magazijnen, dikwijls aanzienlijke voordeelen voor den Staat verloren gaan.

Men verlangde tevens te weten wie over de al of niet bruikbaarheid der materialen van de slooping afkomstig, het beslissende oordeel velt.

Enkele leden wenschten den uitslag te vernemen van de zending van oorlogsschepen naar Australië, hetgeen naar aanleiding van den door eene der kamers van koophandel uitgedrukten wensch in der tijd geschied was. Zij konden het toegeven aan zoodanigen wensch niet goedkeuren, omdat men dan verpligt zou worden het voor iedere aanvraag te doen. Verre weg het grootste gedeelte der leden, ofschoon gaarne den uitslag der zending naar Australië zullende vernemen, konden het laatst geuite gevoelen niet deelen, en vermeenden, dat het zooveel mogelijk vertoonen van de vlag niet dan hoogst nuttig voor den handel kan zijn.

Den 18den October heeft de commissie van rapporteurs van de Tweede Kamer der Staten Generaal het voorloopig verslag vastgesteld betreffende het onderzoek, in de afdeelingen, van de voordragt nopens het planten en bouwen in de nabijheid der vestingen.

In vier afdeelingen heeft men zich van de hernieuwde overweging dezer voordragt onthouden, op grond, dat de zaak genoegzaam was onderzocht, en zij gereed kon worden geacht voor de openbare beraadslaging.

In eene afdeeling heeft men een nieuw onderzoek noodig gekeurd, en zijn, ten aanzien van het door de regering voorgedragen stelsel, drie verschillende meeningen geuit. Sommige leden dezer afdeeling hebben beweerd, dat de regering ten onregte eenen middenweg wil volgen: dat er altijd eene onteigening plaats heeft, en derhalve altijd schadevergoeding moet worden verleend. Anderen hebben geoordeeld, dat hier geene sprake kan zijn van onteigening en de regering alleen wenscht gebruik te kunnen maken van een regt, hetwelk haar ten allen tijde is toegekend, en dat uit eene miskenning van dat regt aanmerkelijke bezwaren ten laste van 's rijks schatkist zouden kunnen voortvloeijen; dat derhalve de mogelijkheid, om bij regterlijke uitspraak schadevergoeding te erlangen, behoort te vervallen. Weder andere hebben in dien middenweg eene reden gevonden, om zich voor de voordragt te verklaren, omdat, zonder dat de hoofdvraag tot eene eindbeslissing behoeft te worden gebragt, daarbij de weg wordt opengelaten, om daar, waar inderdaad schade is geleden, daarvoor in billijkheid vergoeding te erlangen.

Aan de Tweede Kamer is thans aangeboden eene wet, strekkende tot bekrachtiging van het Koninklijk Besluit van den 15den Sept. j.l., houdende vermindering der regten op de granen en andere levensmiddelen.

De Memorie van Toelichting tot dat ontwerp, bevat o. a. het volgende:

De Regering meende onder de bestaande omstandigheden in ernstige overweging te moeten nemen of het algemeen belang ook hier te lande het daarstellen van buitengewone maatregelen vorderde.

Bij het onderzoek daarnaar bleek, dat bij een' gewonen graanoogst door eigen voortbrenging in de binnenlandsche behoefte kan worden voorzien voor zooveel de tarwe betreft, doch dat steeds een aanzienlijk tekort bestaat met opzigt tot de rogge, gerst en boekweit, hetwelk door aanvoeren van buiten 's lands moet worden gedekt.

Bij minder gunstigen oogst, gelijk dien van het tegenwoordige jaar, bestaat er alzoo eene groote behoefte aan vreemd graan van allerlei soort.

Eene vergelijking van den invoer gedurende de eerste zes maanden van dit jaar met dien van 1852 toonde al verder aan, dat terwijl de algemeene invoer van tarwe en rogge in het eerstgenoemd tijdvak aanzienlijk minder was geweest, daarentegen eene grootere hoeveelheid dan in 1852 in consumtie was afgeleverd. De voorraad van deze graansoorten in entrepôt, was dan ook op den 1sten Julij j.l. geringer dan op hetzelfde tijdstip van 1852.

Het scheen der regering dus niet twijfelachtig, of, om in de behoeften van de Nederlandsche bevolking te kunnen voorzien, zouden nog belangrijke aanvoeren van vreemde granen gedurende dit en het volgende jaar worden vereischt.

Op zich zelve zouden de bestaande regten op de granen, die inderdaad als zeer matig zijn te beschouwen, tegen ruimer aanvoeren tot verbruik in Nederland geen hinderpaal opleveren, ware het niet dat zich de buitengewone omstandigheid hadde voorgedaan, dat niet alleen Frankrijk en België, maar ook de Staten van het tolverbond, alwaar de behoefte aan voedingsmiddelen dit jaar gewis niet minder gevoeld wordt dan in Nederland, hunne matige regten nog verminderd of geheel opgeheven hadden.

In dien toestand zou de handhaving van het Nederlandsche tarief welligt ten gevolge kunnen hebben, dat de handel, uitgelokt door bijzondere gunsten elders uitgeloofd, onze havens voorbijgaan, en zijne zeilende ladingen naar vreemde landen zou doen stevenen, van waar men later de granen tegen hoogere prijzen zou moeten aankoopen.

Op grond hiervan heeft de Koning gemeend van zijne bevoegdheid bij art. 2 der wet van den 19den Junij 1845 (*Stbl.* no. 28) gegeven, gebruik te moeten maken, en zijn bij Koninklijk besluit van den 15den September 1853 (*Stbl.* no. 103) de regten op de granen, de aardappelen en eenige andere levensbehoeften aanzienlijk verminderd.

Ter voldoening aan het 2de lid van het evengenoemd art. 2 der wet van den 19den Junij 1845, wordt thans deze voordragt aan de Staten-Generaal aangeboden. De Regering stelt voor, den genomen maatregel tot op den 1sten Julij 1854 te bestendigen, vermits zij van oordeel is, dat, hoe ook de invoer van vreemd graan worde begunstigd, het toch wel niet te verwachten is, dat de prijzen aanmerkelijk zullen dalen voordat het uitzigt op een' volgenden, meer voordeeligen oogst zal zijn verkregen.

'sGRAVENHAGE, 21 October.

De minister van binnenl. zaken zal op Maandag den 24sten October aanst., aan het lokaal van het provinciaal bestuur te Utrecht, doen herbesteden: Den aanleg van de electro-magnetische telegraaflijn van Utrecht over Kuilenburg en Bommel, naar 's Hertogenbosch, in drie perceelen.

— Bij besl. van den 15den dezer heeft Z. M. aan *A. R. Krayenhoff van de Leur*, op zijn verzoek, eervol ontslag verleend uit zijne betrekking van *burgemeester van Hellevoetsluis.*

— Naar men verneemt, zullen, op speciaal verlangen van Z. M., gedurende de eerstvolgende vier maanden, de inhoudingen op de soldijen der manschappen van het leger, wegens schuld op hun kleedings-reparatiefonds, tot geen hooger bedrag dan het minimum of *een derde*, plaats hebben, en het maximum of *de helft* korting alleen wegens *dronkenschap* worden opgelegd.

AMSTERDAM, 20 October.

De raad onzer stad heeft in de bijeenkomst van den 19den October eene commissie benoemd, belast met het opstellen van een adres aan den Koning, strekkende om eene spoedige verbetering van de geneeskundige wetgeving te verkrijgen.

— De giften, bij de cholera-commissie ingekomen, bedroegen tot gisteren circa *f* 14,500.

— Naar men verneemt, is in de laatst gehoudene algemeene vergadering der Nederlandsche maatschappij ter bevordering van nijverheid te Haarlem besloten, om zich in tijds bezig te houden met de bevordering der belangen van de Nederlandsche industriëlen, op de groote tentoonstelling te Parijs in 1854. Daartoe is in de eerste plaats de goedkeuring en medewerking van het gouvernement ingeroepen. In de tweede plaats is er eene hoofd-commissie voor Nederland benoemd, bestaande uit drie leden, als uit de heeren: *C. J. Glavimans*, directeur der maatschappij, te Rotterdam, *Y. D. C. Suermondt*, te Utrecht en mr. *W. J. C. van Hasselt*, te Amsterdam, welke commissie meer speciaal belast is met de leiding der zaken in het algemeen. Terwijl in de derde plaats in alle departementen subcommissiën benoemd zijn, om allerwegen de belangstelling op te wekken en de hoofd-commissie ter bereiking van het groote doel behulpzaam te zijn.

Het is te hopen, dat deze bemoeijingen door onze industriëlen op prijs gesteld zullen worden, en door hunne medewerking de eer van Nederland te Parijs waardig zal worden vertegenwoordigd.

(*Zie het vervolg der Nieuwstijdingen, enz. in 't Bijvoegsel.*)

ZEETIJDINGEN.

Binnegekomen te Amsterdam den 19 Oct., kapit. *Stuitje* Jochemina, van Bremen; den 20sten *Eefting* Jeantine, v. Suriname; *Hazewinkel Muntendam* Anna Maria, van Odessa; den 21sten *Zeven* Elisabeth, van Ismael; *Zoetekerk* Margaretha, van Newcastle. — Te Texel den 19 Oct., *Smit* Anna Jantina, van Venetien; *de Winter* Catharina, van Londen; *de Vries* Snelheid, van Archangel; den 20sten *Drewes* Tjakkina, van Newcastle; *Lukens* Geziena Johanna, van Riga; *Gruppelaar* Nysina, van Hartlepool. — In het Vlie den 16 Oct., *Joosten* Hillechina, van Straalsund; *Smit* Anna Elisabeth, van Frederikstad; den 19den *Oldenburger* Gustaaf, v. Memel; den 20sten *Kiewit* Maria Catharina en *Visser* Vriendschap, beide van Riga. — Te Helvoet den 18 Oct., *Engelsman* Carolina, van Frederikstad; den 20sten *Dijkema* Broedertrouw, *Bosker* Ida Jacoba, den 21sten *de Groot* Maria Reifina en *Hazewinkel* Prudente, alle 4 van Riga; *Stasse* op Hoop van Zegen, van Bergen; *Leicher*, voor wijlen *Weits*, Geertruida Alida, van Peterhead; *Oldenburger* Sara Maria en *Koerts* Juffer Garrelts, beide van Riga. — Te Dordrecht den 21 Oct., *de Boer* Wynanda Lucretia, van Berdianski. — Te Bordeaux den 17 Oct., *Hazewinkel* Jonge Hendrik, van Memel. — Te Bristol den 17 Oct., *Patje* Annechiena, van Petersburg. — Te Liverpool den 16 Oct., *Schuur* Johanna Gezina, van Riga. — Te Wexford den 15 Oct., *Meijer* Nicola Uil, van Galatz. — Te Hull den 17 Oct., *Brouwer* Lummina, van Riga. — Te North Shields den 17 Oct. *Schaafsma* Verwachting, van Harlingen.

Binnengekomen te Hamburg den 17 Oct., kapit. *Glim* Henderika Margaretha, van Rotterdam; den 18den *Muntendam* Jacoba, van Zwolle; *Dost* Vr. Margaretha, v. Deventer. — Te Holtenau den 15 Oct.; *Bakker* Zwaantina, v. Wismar n. Holland; den 16den *de Haan* Alida, v. Lubeck n. Amsterdam.

Binnengekomen te Hamburg den 19 Oct., kapit. *van Calker* Christina Jacoba, van Liverpool. — Op de Elve den 19 Oct., *Lukkien* Herstelling, van Cardiff. — Te Harburg den 17 Oct., *Sluiter* Jacomina, van Amsterdam. — Te Swinemunde den 18 Oct., *Heins* Vrouwina Margaretha en *Visser* Lucie, beide van Amsterdam. — Te Dantzig den 19 Oct., *Alberts* Gezina Jantina, van Hamburg; *Heddes* Vlijt, van Londen; *Hazewinkel* Johanna Petronella, van Banff; *de Jonge* Wilmina Klasina, van Amsterdam; den 20sten *Hazewinkel* Vrede, van Londen. — Te Pillau den 18 Oct., *Koning* Gesina, v. Newcastle; den 19den *Potjer* Dankbaarheid, v. Londen. — Te Memel den 15 Oct., *Vos* Anna Luitzia, van Schiedam; den 17 Oct., *Edema* Margaretha Jantina, van Hartlepool. — Te Bolderaa den 14 Oct., *Schut* Coert Cornelius, van Londen. — Te Croonstad den 14 Oct., *Panjer* Heilina, van Amsterdam. — Te Arendal den 10 Oct., *Jonkhoff* de Hoop, van Lybster. — Te Holtenau den 18 Oct., *Mulder* Margina Catrina, v. Colberg n. Rotterdam; den 19den *Jonker* Sieberlina, v. Kiel n. Amsterdam.

Vertrokken van Amsterdam den 21 Oct., kapit. *Schrikkema* Anna Elisabeth, naar Venetien; *de Boer* Jantina, naar Koningsbergen; *de Boer* Magrietha Jantina, naar Stettin. — Van Texel den 19 Oct., *Giezen* Nijverdal, naar Hull; *Olthof* Catharina, op avontuur. — Uit het Vlie den 16 Oct., *Holscher* Vijf Gebroeders, naar Petersburg; *Stuitje* Catharina Luitgarda, naar Rostock; *Vos* Catharina Knelsina, op avontuur; den 17den *Brouwer* Anna Louisa, naar Newcastle; *Nieboer* Henderika, naar Hamburg; den 19den *de Groot* Concordia, naar Frederikstad; den 20sten *Swart* Maria en *Kraan* Vr. Helena, beide naar Christiansand; *Huges* Johan Gerard, naar Noorwegen. — Van Helvoet den 19 Oct., *de Groot* Harmonie, n. Liverpool; *Mulder* Harmonie, naar Engeland. — Van Brielle den 19 Oct., *Tunteler* Geertruida, naar Liverpool. — Van Wexford den 16 Oct., *Hazewinkel* Sjoukje Alida, naar Fowel; *Mulder* Harmina, naar Caernavon. — Van Grimsbij den 17 Oct., *Schaap* Bernhard en Elisa, naar Newcastle. — Van Hartlepool den 16 Oct., *Oostra* Annechiena, naar Wismar.

Binnengekomen te Texel den 21 Oct., kapit. *Boer* …
en *de Boer* Gesina, beide van Archangel; den 22sten …
van Londen. — Te Helvoet den 21 Oct., *Noordu…* …
bert, van Yarmouth. — Te Odessa den 1 Oct., *W…*
landen, van Rotterdam. — Te Genua den 15 Oct., …
Astrea, van Lissabon. — Te Caledonia Kanaal den 18 …
winkel Jonge Liefert, v. Dumfr. n. Lybster. — Te …
den 20 Oct., *Reijer* Jansje Hillegonda, van Groning…
H. Willebrordus, van Delfzijl; *Cappen* Neptunus, …

Vertrokken van Brake den 13 Oct., kapit. *Schuur* …
n. Koningsbergen. — Van Swinemunde den 15 Oct., *de* …
tina Hendrika, n. Frankrijk. — Van Pillau den 15 Oct. …
Fennegina Arendina, n. Plymouth; *Lever* Alberdina …
dam. — Te Brunshausen gepasseerd den 17 Oct., *Rasker* …
v. Zwolle; *Brouwer* Jonge Hero, v. Newcastle. — …
gepasseerd den 15 Oct., *Panjer* Gezima, n. Odensee. — …
kanaal gepasseerd den 13 Oct., *Konterman* Vr. Renske, …
van Sluis Tjakkina, n. de Maas; den 14den *Pluktje* …
drika en *Brouwer* Hoop, beide n. Dantzig; *Douwes* …
n. Hull; *Fenenga* Wilmina Catharina, n. Newcastle; …
berdina, n. Halte; *v. Laten* Annechina, n. de Oostzee …
Tetsia, n. Koppenhage; *Hazelhoff* Vrede, n. Wismar; …
Klontje Meinsina, n. de Oostzee; *Astuling* Dorothea …
Groningen; den 17den *Pruim* Dageraad, n. Stettin; …
Elisabeth, n. het Kanaal; *Schuur* Aaltje Pronk, n. …

Vertrokken van Hamburg den 20 Oct., kapit. *Kr…*
naar Groningen; *Mulder* Goede Verwachting, naar Ter…
Van Swinemunde den 19 Oct., *Scholtens* Hendrika, n. …
Van Dantzig den 15 Oct., *de Boer* Niessina Beerta, …
Alida, *Slinger* Gesina en *de Vries* Roelina Eissina, …
Amsterdam; *Engelsman* Dina Marchina, naar Rotterdam …
naar Korsoer; den 17den *Zoutman* Geertruida, naar …
de Boer Vriendschap, naar Guernsey; den 19den …
Pronk en *Hitman* Zeelust, beide naar Amsterdam. …
den 16 Oct., *Dik* Meinkina, naar Amsterdam; den 17 …
Antje Sleeswijk, naar Rotterdam; *Brouwer* Antina, n…
den 18den *Hoekstra* Anna, naar Amsterdam. — Van …
16 Oct., *Ebes* Grietje, naar Harlingen; *Lukje* Drie …
Londen. — Van Bolderaa den 15 Oct., *de Boer* …
Tjadda; *Pronk* Gesina Jantina, *Klingen* Anna Agatha, …
Helena, *Schaap* Frederik, *Koetze* Onderneming, *v. d.* …
ster, *Vos* Jantina, *Vos* Maria Cornelia en *Voogd* Jo…
naar Elseneur; *Prak* Rensina, *Plukker* Antje en *M…*
tharina, alle 3 naar Londen, *Klein* Tweel. Daniel en …
Amsterdam. — Van Croonstad den 12 Oct., *Lodew…*
naar Amsterdam; den 16den *Hensema* Ida Berendina …
de Boer Aurora en *van der Werff* Jantina, beide naar …
de Boer Verwachting, naar de Maas; *Lever* Catharina …
Kiel. — Het Eider-kanaal gepasseerd den 17 Oct., *M…*
n. Stettin; den 18den *Poort* Dirkje, n. Amsterdam; …
Verwachting, n. Londen; *Gort* Vriendschap, n. Stettin …
Pronk Gesina, n. de Oostzee; *Kramer* Annetta Catharina …
Bernardus Agatha Hendrika, n. de Oostzee; *de H…*
Amsterdam; *Zosler* Catharina, n. Groningen; *Stuitje* …
n. Rostock den 20sten *Lukkien* Marg. Wilhelmina, …

DELFZIJL, 22 Oct. Binnengekomen den 21 Oct., …
Leest Johanna Berendina en den 22sten *Janssen* Hoff…
Leer; *Velvis* Catharina Groenewold, v. Ditzum; *de Jo…*
van Hamburg.

Vertrokken den 22 Oct., kapit. *Middel* Bouwina, …

TERMUNTERZIJL, 23 Oct. Binnengekomen den 17 …
Mooi Grietje Huisman en den 19den *Kraan* Alida, …
wegen; *Brouwer* de Vijf Gebroeders, v. Leer; den 20 …
Vr. Margaretha, v. Hamburg; den 21sten *Riepma* …
Dantzig; *Klokgieter* Margaretha, v. Norden; den 22 …
Aurora en *Mammes* de Vr. Anna, beide van Hamburg …

Vertrokken den 17 Oct., kapit. *Cassens* Twee Geb…
Leer; den 19den *Dik* de Vier Gezusters, n. Noorwegen …
Henriette, n. Leer; den 20sten *Legger* Geerdina, naar …
Pasman de Vr. Elisabeth en den 21sten *Bakker* Jantje …
Leer; den 22sten *Douwes* Venus, naar Norden.

ZOUTKAMP, 23 Oct. Binnengekomen den 20 Oct., …
gelbroek Magrietha, van Sunderland; *Wood* Charlotte …
Jacoba Catharina, beide v. Liverpool; den 23sten *Loo…*
van Hamburg.

OOSTMAHORN, 23 Oct. Ter reede gearriveerd den 20 …
Huisman Itjea en *Dijkstra* Geertina, beide v. Bremen; …
Goede Hoop en *Blaauw* de Vr. Maaike, beide v. Kolb…
Amsterdam; *Hangelbroek* Margaretha, v. Sunderland …
heeft in het gat anker en ketting verlooren.

Vertrokken den 20 Oct., kapt. *Tunteler* Harmonie, …
den 21sten *Kolb* Blume en *van der Meulen* Nooit Ge…
op avontuur, alle 3 v. Groningen; *Balk* Wilhelmina, …
Hamburg, den 22sten *Jonkhoff* Eendragt, n. Noorwegen …
Ritzes Geertruida Anna, naar Newcastle, beide van G…

Men schrijft uit Delfzijl d.d. 20 Oct.: Kapit. *Gust*, …
schip de Goede Hoop, van Termunterzijl naar Frederiks…
is op den 4den dezer zwaar lek geworden, en na een …
doorgestaan te hebben, nam de kapitein den 5den di…
om op de Jutsche kust te stranden; zij zetten toen ee…
om, ware het mogelijk, vóór de stranding door een …
te worden. Dit gelukte ten deele; zij zagen een Noo…
hen aanhouden, zijnde kapit. *Guntersen*, Mathilde, …
Drobach, die veel moeite aanwendde om hen te redden …
teloos. Men nam toen het besluit, om eene vlit, met …
daarin gebonden, en een kurkvinder in zee te doen g…
veel moeite gelukte. Daarop besloot men dat de stuurm…
eerst zouden gaan, om bij gelukkig arrivement de g…
nemen en daarmede den kapit. en den kok en hunne …
redden. Met veel inspanning van krachten gelukte het …
te bereiken, maar de vlit sloeg om, waarbij de matroos …
tegen het wand werd geslagen en gered, maar de stuurm…
B. J. de Vries, verdronk. Van de smak heeft me…
vernomen, zij zal waarschijnlijk gezonken zijn. De …
stukken geslagen.

RIO DE JANEIRO, 14 Sept. Het schip Henriette, k…
Veen, van Cardiff naar Panama, alhier met schade bin…
is afgekeurd en voor *f* 12000 verkocht.

— Aangaande de schepen Alida Jacoba, kapit. *A…*
Newcastle naar Marseille, den 23 Januarij van Torbay …
kapit. *Soeten*, den 13 Augustus van Havana naar An…
trokken, heeft men sedert niets vernomen.

LIJST DER NEDERLANDSCHE SC…
welke de Sond gepasseerd zi…

14 Oct. Wijkmeijer, Margaretha, v. Riga n. de Maas, …
Zeven, Elsina Jantina, v. Petersb. n. Londen, …
Kroon, Vr. Wicherdina, v. Petersb. Rotterdam, …
Upmeijer, Alberdina, v. Libau n. de Maas, m. …
Zeeman, Sara, v. Riga n. Antwerpen, m. hout.
Oostra, Annechina Jantina, v. Petersb. n. Antw…
de Groot, Jacoba Joh., v. Petersb. n. Groningen …
Karst, Lambertha, v. Petersb. n. Amst., m. lij…
Prins, Odilla Maria, v. Riga n. Oporto, m. sta…
Brouwe, Aurora, v. Petersb. n. Londen, m. ta…
Botje, Sara, v. Petersb. n. Rotterdam, m. tarw…
Wessels, Elizab. Machtelina, v. Libau n. de M…
Brouwer, Harmina, v. Libau n. de Maas, m. g…
v. d. Baan, Johanna, v. Dantzig n. Amst., m. …
de Vries, Jantina, v. Petersb. n. Amst., m. po…
Bekkering, Catharina, v. Petersb. n. Amst., m. …
Scholtens, Grietje, v. Petersb. n. Rotterd., m. …
Bieze, Vriendschap, v. Petersb. n. de Maas, m. …
Blouw, Annegiena, v. Petersb. n. Amsterd., m. …
Doekes, Newa, v. Petersb. n. Rotterd., m. lij…
de Jonge, Annechina, v. Riga n. Londen, m. h…
15 —— v. d. Wal, Geerdina, v. Riga n. de Maas, m. rog…
Douwes, Argo, v. Riga n. Rotterdam, m. rogge …
Scherpbier, Renske, v. Riga n. de Maas, m. g…
16 —— Wijpkes, Vriendschap, v. Riga n. Leith, m. lij…
Mulder, Vr. Jantina, v. Riga n. Hull, m. lijnzaad …
Bossinga, Amicitia, v. Libau n. de Maas, m. rog…
de Groot, Margr. Gezina, v. Croonstad n. Lon…
Faber, Twee Vrienden, v. Petersb. n. Rotterd., …
17 —— Teensma, Aukjen, v. Dantzig n. Amst., m. raap…
de Boer, Zwaant. Hendrika, v. Stettin n. Rouen …
de Haan, Mercurius, v. Arensburg n. de Maas, …
Moesker, Suzanna, v. Petersb. n. Harlingen, m. …
Pot, Anna Arendina, v. Petersb. n. de Noordzee …
Stoffels, Stad Leeuwarden, v. Riga n. Amsterd. …
de Grooth, Georg, v. Libau n. de Maas, m. rog…
Potjewijd, Albertina, v. Arensburg n. de Maas …
18 —— Speelman, Geertr. Speelman, v. Petersb. n. Rot…
Kwint, Hendr. Gezina, v. Petersb. n. Londen, …
de Boer, Niessina Beerta, v. Dantzig n. Amst., …
Klein, Alida Margar., v. Petersb. n. de Noordzee …
Sap, Broederliefde, v. Petersb. n. Rotterdam, …
Engelsman, Dina Marchiena, v. Dantz. n. Rotterd. …

Slinger, Gezina, v. Dantzig n. Amsterd., m. hout.
Sap, Emma Maria, v. Londen n. Riga, m. ballast.
v. Sluis, Annechina. v. Antwerpen n. de Oostzee, m. ballast.
Flik, Geerdina Beerta, v. Rotterd. n. Windau, m. ballast.
Drewes, Afina Hillechina, v. Antwerp. n. Riga, m. ballast.
Kamminga, Oldambt, v. Rotterd. n. de Oostzee, m. ballast.
Kuiper, Anna Augusta, v. Lynn n. de Oostzee, m. ballast.
Schenk, Ida Cornelia, v. Rotterdam n. de Oostzee, m. ballast.
Steen, Sieke v. d. West, v. Rotterd. n. de Oostz., m. ballast.
Stuit, Margar. Gezina, v. Rouan n. Koningsb., m. steenen.
Poort, Catharina, v. Rotterd. n. Riga, m. ballast.
Douwes, Aquarius, v. Schiedam n. Dantzig, m. ijzer.
Mooi, Tiessina, v. Amst. n. de Oostzee, m. ballast.
Roskamp, Iduna, v. Antwerpen n. Riga, m. ballast.
Braam, Ceres, v. Glasgow n. Stettin, m. ijzer.
de Boer Sap, Thelina, v. Rouen n. Petersb., m. stukgoed.
Bakker, Mina en Willem, v. Londen n. Riga, m. ballast
Kok, Newa, v. Harlingen n. Memel, m. dakpannen.
Scholtens, Catharina, v. Antwerpen n. Memel, m. dakpann.
Scherpbier, Elsje, v. Antwerpen n. Riga, m. ballast.
de Jonge, Fennech. Arend., v. Koningsb. n. Plym., m. tarwe.
Holscher, Vijf Gebroeders, v. Amst. n. Petersb., m. stukgoed.
Nagel, Afina Alberdina, v. Amst. n. de Oostzee, m. ballast.
Koops, Lammechina, v. Rotterd. n. Dantzig, m. stukgoed.
Flik, Onderneming, v. Amst. n. Dantzig, m. ijzer.

De Wind den 14 Oct. N.O., Z.Z.O., W.Z.W.; den 15den Z.Z.O., Z.; den 16den Z.Z.W., Z., Z.Z.O.; den 17den Z., W., Z.W.; den 18den Z.W.; den 19den W., W.Z.W., Z.; den 20sten Z.O.

SCHEEPSVRACHTEN.

GRONINGEN, 21 Oct. Naar Londen 20 sh. in full p. last v. 16 qrs. haver; naar Antwerpen als voren.

STETTIN, 17 Oct. De vrachten waren: naar Schotland, tarwe, 4 sh. 3 d. Sunderland; 28 sh. 3 d. voor eiken- en 25 sh. 6 d. à 26 sh. voor dennenhout; Newcastle 4 sh. a 4 sh. 3 d. voor tarwe; Londen 20 à 21 £ voor staafhout, zink 12 à 14 sh.; Antwerpen tarwe f 37,50.

RIGA, 13 Oct. Naar Amsterd. voor vuren holl. balken 55 c. per loop. Amst. voet, slaglijnzaad f 46 en f 1; naar de Maas v. ... f 48 en f 1, gerst f 46, zaaizaad f 3 p. ton en 10 c.; ... Antwerpen v. hennepzaad f 44 en 15 pCt., vuren en greenen balken 11½ stuiv. per loop. Amsterd. voet; naar Londen voor ... 48 a 50 sh., planken 144 en 141 sh. p. stand. hennep en vlas 70 sh. p. ton; naar Hull voor slaglijnzaad ... p. quart.; naar Firth of Fort v. haver 5 sh. 9 d. p. quart., ... 5 sh. 2½ d. p. ton.

PILLAU, 16 Oct. Naar Amsterdam f 38, Rotterdam f 40, Antwerpen f 42 voor tarwe, Londen 6 sh.; Hull 5 sh. 3 d. p. qr.

PETERSBURG, 15 Oct. Naar Amsterdam f 72 voor tarwe. Newcastle 13 sh. p. qr. Er is voordurend gebrek aan schepen.

DANTZIG, 19 Oct. De korenvrachten zijn lager; naar de Oostkust van Engeland 4. sh. à 4 sh. 6. d. p. qr. tarwe, naar Nederl. havens f 30 p. last rogge; de houtvrachten naar Engeland blijven hoog, 30 à 33 sh. p. load.

221ste STAATSLOTERIJ.
Prijzen van f 100 en daarboven.
Trekking der Vijfde Klasse.

4de Lijst. No. 15568 een prijs van f 25000. No. 9006 een prijs van f 1500. No. 5475 een prijs van f 1000. No. 15513 en 17001 ieder een prijs van f 400. No. 1865, 3093 en 16222 ieder een prijs van f 200. No. 4197, 4901, 6578, 9544, 11255, 12482, 13946, 14143, 15368, 15797, 16116, 17273 ieder een prijs van f 100.

(In ons vorig nommer stond vermeld op no. 5258 de prijs van f 25,000, dit moet zijn f 2500.)

PRIJZEN DER GRANEN, ZADEN, ENZ.

GRONINGEN, 21 *October*.

TARWE.	Zw. Zand 66 ℔ f 6,95	» 40 ℔ f 3,80
Oude R. 70 ℔ f 11,75	Veen 64 » » 6,40	Zw. Voer 36 » » 3,35
» Oml. 68 » » 11,25	» 66 » » 6,80	» 38 » » 3 55
» 70 » » 11,75	GERST.	» 40 » » 3,70
» 72 » » 12,25	N. Winter 54 ℔ f 6,90	BOONEN.
» Old. 68 » » 11,00	» 56 » » 7,20	N. Paardeb. f 7,75 a f 8,25
» 70 » » 11,50	» 58 » » 7,50	ZADEN, ENZ.
» 72 » » 12,00	Zomer 54 » » 6,45	Gr. Gortpm. f 10,25,50,75
» » »	» 56 » » 6,75	Par. 100 N. ℔ f 15,50 f 18
ROGGE.	Knobbe 60 » » 7,25	Old. Koolz. f 11,50 f 12,25
Inl. 64 ℔ f 8,55	» 62 » » 7,55	Oml. dito f 11,50 f 12
» 66 » » 8,95	HAVER.	Oostfr. dito f 12 75 f 13
» 68 » » 9 35	Dikke 38 ℔ f	Zomerzaad f 8 a f 10,75
» 70 » » 9,75	» Nieuwe 40 » » 4,00	Lijnzaad f 10 f 11,25
» » »	» 42 » » 4,15	G. Mosterdz. v. f 9 tot f 16
BOEKWEIT.	» 44 » » 4,30	Raapolie p.v. f 37.75
Br. Zd. 64 ℔ f 6,80	» 46 » » 4,45	Prijs der Boter.
» 66 » » 7,20	» 48 » » 4.60	1ste soort ¼ ton f 37
» 68 » » 7,60	» 50 » » 4,75	
	O. Bl. Voer » »	2de » » » f 34
	Bl. Voer 38 » » 3,60	a - 35

Tarwe prijshoudend. — Rogge 15 ct. lager verkocht. — Boekweit 10 ct. lager afgaande. — Gerst minder begeerd en 15 ct. lager afgegeven. — Dikke Haver prijshoudend; Voersoorten lager verkocht. — Boonen als voren. — Zaden slap en weinig in omgegaan. — Gort in een doen.

AMSTERDAM, 21 *October*. Heden verkocht van Tarwe: 130 ℔ Pools. f 455; 126 ℔ dito f 425. — Rogge: 123 ℔ Pruis. f 290; 117, 118 ℔ n. Arch. f 275, f 278; 116 ℔ j. dito aan de ... f 267; 117, 118 ℔ o. gedr. f 267, f 270. — Gerst hooger verkocht; ... ℔ Friesche Winter f 230. — Haver iets lager: 80 ℔ dikke f 140; 75 ℔ Voer f 135; 72 ℔ dito f 130, f 135. — Boekweit vooral de puike kwaliteiten goed prijshoudend, en bij partij verkocht: ..., 122 ℔ Friesche f 246, f 252; 117 ℔ Gron. Veen f 228.
Koolzaad lager afgegeven, alleen het volgende najaar onveranderd; ... vat dadelijk 69½ p. vl.; Oct. 69 p. vl.; Nov. 70 p. vl.; ... 70½ p. vl.; April 1854 72 p. vl.; Sept. 1854 66 p. vl. — Lijnzaad lager afgegeven: 104 ℔ Riga f 8 per mud. Bij partij werd ... 112 ℔ Odessa tot f 320 van boord te ontvangen, afgedaan. — Raapolie dadelijk niet williger, op levering weder iets lager afgegeven: op 6/w. f 38,25; Vlieg. f 37; Nov. f 36,75 tot f 36,75 ...; Dec. f 37,75 tot f 37,75 a 50; Mei 1854 f 40 a f 39,75. — Lijnolie flaauwer: op 6/w. f 30,75; vlieg. f 29,50 a 25; Maart, April en Mei 1854 f 30,25 a 30. — Hennepolie op 6/w. f 40,75; vlieg. f 39,50.

LONDEN, 19 *October*. De aanvoer van vreemde Tarwe blijft aanzienlijk, van ander graan minder ruim. Daar heden vrij veel koopers ter markt waren, ging inl. Tarwe tot 1 sh. prijsverhooging gemakkelijk van de hand, en ook voor vreemde bestond goede kooplust, ten gevolge waarvan hier en daar dezelfde verhooging werd bedongen. Haver 6 p. hooger. Alle overige artikelen onveranderd.
Van den 21*sten*. In weerwil dat ook gedurende deze week zeer veel graan is aangevoerd, bestond er veel kooplust voor Tarwe, houdt de prijzen zich 1 a 2 sh. boven de notering van j.l. Maandag verbeterden; ook in zeilende ladingen is tot 2 sh. avans vrij veel omgezet. Gerst, Boonen en Erwten souteneerden volkomen de koersen van Maandag. Haver 6 p. a 1 sh. en Meel 1 sh. hooger.

VEE- en PAARDENMARKTEN.

GRONINGEN, 21 *October*. Schapen en varkens weinig aangevoerd, de handel was flaauw; de prijzen bepaalden zich bij die van de vorige markt. In schapen werd nog al eenige handel gedaan en wel tegen f 12, f 14 a f 16 per stuk.

DELFZIJL, 20 *October*. Op deze markt werden de paarden verkocht voor f 70 tot f 140 a f 150, betere soorten van f 150 tot f 240, enkelen voor f 280 tot f 310 a f 315. — Vet rundvee werd omgezet van 18 tot 22 cent het halve Ned. pond. — In varkens werd veel handel gedreven.

FRIES, 21 *October*. De heden gehouden jaarmarkt was over het geheel niet zoo druk bezocht als ten vorigen jare, koeijen tamelijk aangevoerd, aanstaande kalfkoeijen verkocht van f 50 tot f 90 en hooger, gusten van f 40 tot f 70; er waren tien Friesche schapen ter markt, Drentsche ruim aangevoerd en verkocht van f 3 tot f 6, varkens tamelijk aanwezig met redelijken handel, verkocht van f 7 tot f 20; ook waren er 12 stieren ter markt.

LONDEN, 21 *October*. Aan de veemarkt heerschte weinig kooplust, de prijzen waren lager, geldende puik ossenvleesch 3 sh. 10 d. à 4 sh. de 8 pond.

PRIJSCOURANT DER EFFEKTEN.

Amsterdam, 22 *October*.

NEDERL. Werk. Schuld 2½ pCt. 59$\frac{15}{16}$, 60¼, 60; Dito Dito 3 pCt. 72, 72½; Dito Dito 4 pCt. 90$\frac{13}{16}$, 91⅛, 90$\frac{15}{16}$; Haarlemmermeer 4 pCt. 99⅞. — BELGIE, bij *Rothschild* 2½ pCt. ... — SPANJE, Onbep. Stukk. 1 pCt. 20$\frac{13}{16}$, 21⅛, ...; Dito Binnenl. à 6/m. 3 pCt. 39⅝, 39⅞, 39⅝; Coup. ... 4$\frac{11}{16}$, 4$\frac{13}{16}$, 4$\frac{11}{16}$. — PORTUGAL, te Londen 3 pCt. ..., 36¼, 36¼.
RUSLAND, Obl. *Hope* 1798 en 1816 5 pCt. 102⅝, 103, 102⅝; Dito 1828 en 1829 5 pCt. 101½, 102, 101½; Cert. bij Dito 1831 en 1833 5 pCt. 93½; Dito 4½ pCt. 94; Dito bij *Hope* 4 pCt. 88; Dito bij *Stieglitz en Co.* 4 pCt. 87; Cert. van Inschr. in Assign. 6 pCt 69¼. — OOSTENRIJK, Metall. 5 pCt. 75, 75$\frac{3}{16}$; Dito Nieuwe 1847 2½ pCt. 38¼, 38⅜; Dito 1851 en 1852 2½ pCt. 38¼, 38⅜; Dito Nieuwe 5 pCt. 87, 88, 87; Metall. La. B. 5 pCt. 87, 88, 87; Orig. Amerik. Bank-Act. 3¾; Mexik. 22, ⅛, 22; Peru 4½ pCt. 68¼; Gren. 2½ pCt. 18⅞, 19; Dito Uitg. 7⅛, ¼.

Onze binnenl. fondsen, die aanvankelijk eene neiging tot prijsverbetering vertoonden, zijn later weder nagenoeg als gisteren gebleven. In Integralen was de omzet vrij levendig. — Ook de meeste soorten van vreemde effekten, welke in den beginne tot verhoogde koersen meer gewild waren, zijn ten slotte door onderscheidene verkoopen, welke voornamelijk in Oostenrijksche, Russische, Spaansche en Portug. zijn bewerkstelligd, nog ver beneden de slotprijzen van gisteren teruggegaan. In genoemde effekten was de handel insgelijks geanimeerd.

Gren. Onb. St. 2½ pCt. 18⅞, 19; Mexik. Onb. St. 21⅝, 22¼, 21⅝.
Koers van het Geld: Beleening 2½; Prolong. 3; Disconto 2 pCt.
Laatste Prijzen te 5 *uur.* Integr. 2½ pCt. 60; Spaansche 1 pCt. 20$\frac{13}{16}$; Binnenl. 3 pCt. 39⅝; Metall. 5 pCt. 75; Dito 2½ pCt. 38$\frac{5}{16}$.

AMSTERDAM, 23 *Oct.* EFFECTEN-SOCIETEIT, te 4½ uur. Integralen 50⅞, ⅝, ⅞, $\frac{13}{16}$. Spaansche 1 pCts. 20⅞, $\frac{11}{16}$, ¾, $\frac{13}{16}$, ¾. Binnenl. 3 pCts. 39⅝, $\frac{11}{16}$, ⅝. Portug. 3 pCts. 35¾, $\frac{11}{16}$, ⅝, ½. Metalliek 5 pCts. 74⅞, $\frac{15}{16}$, ¾, ⅞, 75, 74⅞. Dito 2½ pCts. 38⅜, ¼. Mexic. 22. Dito Onbep. 21⅞. Peru 68⅞, 69¼. Grenada Onbep. 18⅞.

Tot de genoteerde koersen vertoonde in Integralen, Oostenrijksche, Spaansche en Portug., de handel eenige levendigheid.

ADVERTENTIEN.

*** Met hartelijke *dankzegging* aan de Gevers, heeft de ondergeteekende ontvangen:
Voor het fonds der Protestantsche Scholen te *Alphen* en *Maasbommel*, van L. D. P. .... f 10,00.
Voor het Asyl *Steenbeek*, van X. IJ. te A..... - 2,97.
Voor de Gemeente *Weert*, van denzelfden...... - 1,48⁵.
Voor de Evangelische Scholen in Hongarije (behalve vroeger vermelde f 7,42⁵, van denzelfden) nu nog van de Gemeente *Scheemda* door ds. GOUDSCHAAL.............................. - 9,20.
Voor de Groninger inrigting voor Pleegzusters en verwaarloosde Kinderen, bij eenige vrienden verzameld door A. G. f 17,00. Van mevrouw S. f 100,00. Van eene ongenoemde f 30,00 met het bijschrift: „Gift van eene onbekende, innig belangstellende in het lot van verwaarloosde kinderen, als blijk van hooge ingenomenheid met hetgeen achtingswaardige menschenvrienden doen ter vorming en opvoeding van ongelukkigen, niet alleen voor hun tijdelijk, maar vooral voor hun eeuwig heil. Mogten velen hiervoor ruime giften schenken, om alzoo hun geld uit te zetten, dat zij er de hoogste en zaligste renten van kunnen ontvangen."
GRONINGEN, 23 October 1853.
P. HOFSTEDE DE GROOT.

Natuurkundig Genootschap.
OPENLIJKE VERGADERING op MORGEN, WOENSDAG den 26sten Oct. 1853, 's avonds te zes uur.
REDEVOERING van Prof. F. Z. ERMERINS.
BIJDRAGE van Prof. H. C. VAN HALL.
KAARTJES voor VREEMDELINGEN zijn voor 50 Cents te bekomen bij Dr. G. A. STRATINGH, in de Heerestraat.
A. W. ALINGS, *Secretaris.*

BAL.
ALGEMEENE VERGADERING van de H. H. LEDEN, op DONDERDAG den 27sten October 1853, te 4 uur, in het CONCERTHUIS. — INNEMING der REKENING, KEUZE van DIRECTEUREN, BALLOTAGE, BELANGRIJK VOORSTEL. — De Heeren, welke wenschen LEDEN te worden, gelieven zich vóór gemelden dag aan te geven bij Jhr. Mr. J. W. J. DE MAREES VAN SWINDEREN, in den Achter-den-Muur.

Militair Concert,
met permissie van het Edel Achtbaar Bestuur dezer Stad, te geven door de
HOORNMUZIJK
van het 7de Regement Infanterie, in garnizoen te *Groningen*, **ten voordeele der Algemeene Armen dezer Stad**, op DINGSDAG den 25sten October 1853, in de **Schouwburgzaal**, alwaar den dag van het Concert PLAATSEN kunnen besproken worden tegen betaling van 10 Cents, van des morgens 9—1 uur, en ook KAARTJES verkrijgbaar zullen gesteld worden. — Aanvang te 7 uur.

HUWELIJKS-, GEBOORTE- EN STERFBERIGTEN.

*** Getrouwd:
JAN BEEKHUIS HECKMAN,
Ber. Pred. te *Hornhuizen* en *Kloosterburen*,
met
FROUKJE LIEFTINCK.
GRONINGEN, 19 October 1853.

*** Getrouwd:
LAMBERTUS KAN DE BEER,
Predikant te *Hiaure, c. a.*,
met
FENNA MARIA MEIJER LICH.
GRONINGEN, 21 October 1853.

*** Heden beviel van eenen *ZOON* C. J. S. VAN BAKKENES—GIRARDIN.
GRONINGEN, 19 October 1853.

*** GRONINGEN, 20 October 1853. Heden avond beviel heel voorspoedig van eenen ZOON H. L'MMER, geliefde Echtgenoot van
J. HOEBERS.
Eenige kennisgeving.

*** Bevallen van eenen ZOON MARIA NIEVEEN, geliefde Echtgenoot van
A. VAN DIJKUM.
GRONINGEN, 21 October 1853.

*** Heden beviel van een ZOON J. G. E. GRUNO, Echtgenoot van,
J. BUTTINGER.
GRONINGEN, 21 October 1853.

*** Heden avond ontsliep, tot bittere droefheid van mij en zijne Kinderen, mijn geliefde Echtgenoot PIETER MULDER, in den ouderdom van 82 jaren en 7 maanden, na eene gelukkige echtvereeniging van 28 jaren.
GRONINGEN, 15 October 1853.
ANNA VAN DER PERS,
Wedw. P. MULDER.

*** Heden overleed, tot onze innige droefheid, ons jongste Zoontje RENEKE, in den ouderdom van een jaar en acht maanden.
GRONINGEN, 17 October 1853.
Mr. **L. B. LOHMAN,**
J. G. LOHMAN—KLEENS.

*** Na eene ziekte van eenige weken, ontsliep heden morgen, omstreeks zes ure, mijn hartelijk geliefde Echtgenoot FREDERIK HENDERIK JANSSONIUS, in den ouderdom van ruim 33 jaren, mij uit eene allergelukkigste echtverbindtenis van ruim 9 jaren, twee jonge Kindertjes nalatende, die hun groot verlies nog niet kunnen gevoelen. Zij, die den ontslapene van nabij gekend hebben, zullen beseffen, wat zij en ik in hem verliezen.
GRONINGEN, 21 October 1853.
H. H. DOORENBOSCH,
Wedw. F. H. JANSSONIUS.

*** Op den 20sten October 1853 overleed te *Delft* aan hevige zenuwkoortsen, onze geliefde tweede Zoon ALBERTUS, in den jeugdigen ouderdom van ruim 19 jaren; welk verlies door ons en onze Kinderen diep betreurd wordt.
GRONINGEN, 21 October 1853.
A. MEULMAN.
C. MEULMAN—PRUIDON.
Eenige kennisgeving.

*** BELLINGWOLDE, 21 October 1853. Heden avond omstreeks zes uur overleed, zacht en kalm, onze dierbare Moeder AAFKE JANS BERRELKAMP, Wedw. S. H. BRANDT, na eene kortstondige ongesteldheid van elf dagen, in den ouderdom van 80 jaren, 4 maanden en 16 dagen.
Mede namens mijne Broeders en Zusters.
S. BRANDT.

*** Heden overleed, tot onze bittere droefheid, aan eene langdurige sukkeling, ons zeer geliefd Zoontje, BINEUS GERARDI, in den ouderdom van twaalf jaren en zes maanden.
NOORDBROEK, 21 October 1853.
B. G. SISSINGH.
A. G. SISSINGH—JANZEN.

*** NOORDBROEK, 22 October 1853. Tot onze innige droefheid overleed heden morgen, na eene hevige ziekte van slechts twee dagen, ons geliefd eenigst Dochtertje GEESSIEN, in den ouderdom van acht jaren en zeven maanden.
J. J. BOELENS.
F. C. BOELENS—MIDDEL.

Turkije-Rusland.
Door **J. OOMKENS, J.Zoon**, is algemeen verkrijgbaar gesteld:
***J. JAEGER*, GROOTE KAART VAN EUROPA**, *ingerigt voor den Handel en het Onderwijs*, naar de nieuwste staatkundige verdeeling. In zes bladen. Atlasformaat. f 6—00.
Deze Kaart wordt allen **Courantlezers** aanbevolen, bij gelegenheid der verwikkelingen in het **Oosten**; dezelve is insonderheid geschikt voor **Societeiten en Logementen.**
Nog eenige weinige Exemplaren zijn te bekomen van:
***J. VAN WIJK ROELANDSZn.*, KAART VAN RUSLAND.** f 0—50.
——— **KAART VAN TURKIJE.** f 0—50.

*** Door **J. OOMKENS, J.Zoon**, zal **in den loop dezer week** worden uitgegeven:
***L. S. P. MEIJBOOM*, JEZUS' BLIK OP DE NATUUR EN DE MENSCHENWERELD**, of welke is de Leer aangaande GOD en GODSDIENST, die JEZUS uit de Natuur afleidt? Gr. 8vo, 122 Bladzijden, f 1—00.

*** Bij **G. B. VAN GOOR**, te *Gouda*, komt van de pers, **à 90 Cents**, de **Eerste Aflevering** van den **tweeden, verbeterden en vermeerderden Druk** van den **ALGEMEENEN**

KUNSTWOORDENTOLK,
DOOR
J. KRMERS, Jz.
Bevattende de Vertaling en Verklaring van alle Vreemde Woorden en Zegswijzen, die in Geschriften van allerlei aard, in de taal der Zamenleving, in Handel, Bedrijf, enz. voorkomen, met aanduiding van de uitspraak en den klemtoon dier woorden en naauwkeurige opgave hunner afstamming en vorming.
Dit Werk zal in Één Deel van ongeveer 10 Afleveringen kompleet zijn.

*** Bij **H. TEN BRINK**, te *Meppel*, is uitgegeven:
De DERDE DRUK van:
Kort Begrip van hetgeen de Christen tot Zaligheid te weten noodig heeft. Ten gebruike bij de Katechisatiën. Door Dr. ***J. MEIJER***, Herv. Pred. te *Wolvega*.............................. f 0—20.
De TWEEDE DRUK van:
Leiddraad bij het Godsdienstig Onderwijs van Kinderen. Ten gebruike bij de Katechisatiën. Door Dr. ***J. MEIJER***, Herv. Pred. te *Wolvega*, f 0—20.

*** De ondergeteekenden, **GECOMMITTEERDEN** uit de COMMISSIE VAN ADMINISTRATIE over de *GEVANGENISSEN* te *Groningen*, zijn voornemens, op WOENSDAG den 26sten October 1853, des namiddags te drie uur precies, in het openbaar, bij wege van Inschrijving met beslotene Briefjes, aan den minst inschrijvenden, onder nadere goedkeuring, uit te besteden, de LEVERANCIE van de navolgende **BENOODIGDHEDEN** voor de gemelde GEVANGENISSEN, **over het eerste halfjaar 1854**, en **NIET**, zoo als vroeger is aangekondigd, *over het geheele jaar* 1854, als: ROGGEBROOD, GROF TARWEBROOD, WITTEBROOD, AARDAPPELEN, RUNDVLEESCH, KALFSVLEESCH, RUNDVET, BOTER, DERDE REIS AFGEMALEN GORT, RIJST, GROENE ERWTEN, GEELE ERWTEN, GROENTEN, ZOUT, PEPER, AZIJN, RAAPOLIE, PATENTOLIE, KAARSEN, GROENE ZEEP, KOFFIJ, CICHOREI, ZOETEMELK, KARNEMELK, STROO, BAGGERTURF, GREENMANK TURF, ZAND, HEIDEN BEZEMS en HEIDEN BOENDERS.
Die hiervan gading maakt, kome op den bepaalden tijd in het Huis van Verzekering alhier, waar, gelijk mede bij H. VAN DER LAAN, Kastelein aan de Breede Markt, de Conditiën van Aanbesteding ter lezing liggen.
De Briefjes van Inschrijving, *op zegel geschreven, door den Aannemer geteekend en de namen van twee Borgen behelzende*, zullen, uiterlijk op den dag der Aanbesteding, des namiddags vóór half drie uur, gelegd worden in eene der twee geslotene Bussen, waarvan de eene geplaatst is ten Huize van Mr. T. J. TEN BERGE, in de Oude Boteringestraat, en de andere in gemeld Huis van Verzekering.
Mr. T. J. TEN BERGE. Mr. A. VAN BERCHUYS.
Mr. W. WOLTHERS.

WINTER-DILIGENCEDIENST
TUSSCHEN
GRONINGEN en DELFZIJL.

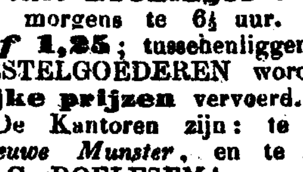

Deze DIENST zal een' aanvang nemen met den **eersten November e.k.**, vertrekkende van ***Groningen*** des middags om 3 uur, van ***Delfzijl*** des morgens om 7 uur, uitgezonderd de beide **Groninger Marktdagen** van ***Delfzijl*** des morgens te 6½ uur. De **PERSOONSVRACHT** is **f 1,25**; tusschenliggende plaatsen per uur **25 cent.** BESTELGOEDEREN worden naar TARIEF tegen **billijke prijzen** vervoerd.
De Kantoren zijn: te *Groningen* in het Logement de *Nieuwe Munster*, en te *Delfzijl* bij den Logementhouder B. G. ROELFSEMA.
GRONINGEN, 25 October 1853.
A. DOOIJES,
Ondernemer.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS van de Gemeente *Ooststellingwerf*, Provincie *Friesland*, noodigen bij deze uit, minstens voor tien jaren, eene **geëxamineerde VROEDVROUW**, niet boven 40jarigen ouderdom, om zich, op een jaarlijksch TRACTEMENT van **Honderd Gulden**, te ***Appelscha*** te vestigen, op zoodanige Voorwaarden, als aan daartoe gegadigden zullen worden opgelegd; terwijl hare **ACTE** van Rang, Geboorte-Extract en Getuigschrift van goed en zedelijk gedrag, daartoe vóór den 1sten December e.k. te *Oldeberkoop*, ter SECRETARIJ dier Gemeente, moeten worden ingediend.

OLDEBERKOOP, 22 October 1853.

Burgemeester en Wethouders voornoemd:
G. U. F. LIJCKLAMA à NIJEHOLT.
De Secretaris:
G. L. BROUWER.

Ten overstaan van Mr. **J. W. QUINTUS**, Notaris te *Groningen*, zal, op WOENSDAG den 26sten October 1853, des voormiddags te 10 uur en vervolgens, ten verzoeke van en voor de Behuizing bewoond door den Heer A. P. VAN BOLHUIS, in de Nieuwe Boteringestraat te *Groningen*, publiek worden verkocht: Een zeer nette en zindelijke **INBOEDEL**, bestaande in **EIKENHOUTEN MEUBELEN**, als: KABINET, SECRETAIRE, TAFELS, STOELEN, KLOK, ENZ., SPIEGELS, SCHILDERIJEN, GLAS- en AARDEWERK, PORSELEIN, KOPER-, TIN- en BLIKGOED, LINNEN en BEDDEGOED, **GOUD** en **ZILVER** en hetgeen meer zal worden gepresenteerd.

Te bezien Dingsdags bevorens, des namiddags van 2—5 uur.

*** Ten overstaan van den Notaris Mr. **J. J. CREMERS**, zullen, op WOENSDAG den 26sten October 1853, des avonds te 7 uur, ten Huize van Mejufvr. de Wedw. en Erven N. DE MULDER, in de Heerestraat, worden verkocht:

I. Eene nette en wel betimmerde BEHUIZING, get. E, no. 26, in de Heerestraat, met WOONKELDER en UITGANG naar de Gelkingestraat, door Mejufvr. de Wedw. H. J. KUBBENGA in eigendom bewoond.

II. Eene BEHUIZING, get. K, no. 92, met MANDEELIGEN PUT, in de Broerstraat, op den hoek van het Akademieplein.

Alles vrij eigen grond. Te aanvaarden perceel I op den 16den November, perceel II den 1sten Februarij. Te bezien op den dag van en voor den Verkoop, des voormiddags van 10 tot 12 en des namiddags van 2 tot 4 uur.

Mr. J. J. CREMERS.

Donderdag den 27sten October

1853, des namiddags precies te 2 uur, zal, voor de Woning, in de Jonkerstraat alhier, door de Wedw. KOK bewoond, publiek worden verkocht: een nette **INBOEDEL**, bestaande in MEUBILAIRE en andere GOEDEREN, nagelaten door wijlen JAN KOK. — Te bezien Woensdags bevorens van 2—5 uur.

Mr. W. LAMAN TRIP, *Notaris.*

VRIJDAG DEN 28sten OCTOBER 1853,

des voormiddags precies te elf uur, zal, voor en in het PAKHUIS de ***STIJFSELMAKERIJ***, gelegen aan de Lage Der-A te *Groningen*, get. I no. 61, publiek worden verkocht: Eene **groote partij** oud HOUT en IJZER, BUILKIST, CHAIS en 't geen verder zal worden voorgebragt. Te bezien des morgens voor den Verkoop van 9—11 uur.

Mr. J. H. GEERTSEMA, C.z.

*** Ten overstaan van Mr. **C. DE RANITZ**, Notaris te *Groningen*, zal, ten verzoeke van de Erven wijlen den H. W. Gebn. Heer B. F. W. Baron VAN WESTERHOLT, Heer van *Hackfort* en *Ter Heyl*, op MAANDAG den 7den November 1853 en volgende dagen, telkens des voormiddags te 10 uur, ten Huize van de Wedw. M. J. JUURSEMA, te *Leek*, worden overgegaan tot de 2de veiling en toeslag van het **LANDGOED** de **HAVEZATE TER HEYL**, en zullen eerst weder de perceelen afzonderlijk en daarna als Kavelingen worden geveild de nagenoemde perceelen volgens Catalogus:

I. No. 1 tot en met 17. — II. No. 1 tot en met 63. — III. No. 18, 20 tot en met 23. — IV. No. 24 tot en met 27. — V. No. 29 tot en met 33. — VI. No. 34 tot en met 36. — VII. No. 40, 53 en 62. — VIII. No. 64, 65, 66. — IX. No. 87, 88, 89, 92 tot en met 96. — X. No. 106 tot en met 110. — XI. No. 111 tot en met 118. — XII. No. 119 tot en met 136, 157. — XIII. No. 137 tot en met 141, 149 tot en met 156 en 158. — XIV. No. 159 tot en met 169 (Eigendommen in Kav. 2). — XV. No. 175, 176 en 190 (Eigendommen in Kav. 9). — XVI. No. 198 tot en met 222 (Eigendommen in Kav. 11). — XVII. No. 224 tot en met 230. — XVIII. No. 231, 232, 233, 235 en 242 (Eigendommen in Kav. 12). — XIX. No. 234, 236 tot en met 241 en 250 (Eigendommen in Kav. 13). — XX. No. 243 tot en met 249. — N.B. De perceelen 67—86; 97—102; 104; 105; 142—148; 170—174; 177—189; 191—197 en 223, worden alle als losse perceelen geveild en verkocht.

Mr. C. DE RANITZ, *Notaris.*

*** In de maand DECEMBER e.k. zal publiek te Koop worden aangeboden:

Eene kapitale. weldoortimmerde **HEEREN BEHUIZING**, get. F, 316, met een' grooten TUIN er achter, staande en gelegen Westzijde in de Heerestraat te *Groningen*, benevens een KOETSHUIS, STALLING, PAKHUIS en twee WOONKAMERS, staande achter deze Behuizing in de Pelsterstraat; te zamen ook zeer geschikt voor een LOGEMENT.

Inmiddels UIT DE HAND TE KOOP.

Nadere informatiën zijn te bekomen ten Kantore van den Notaris Mr. J. J. DE SITTER.

MORGEN, WOENSDAG,

van 10—12 en van 2—4 uur te bezien de **GOEDEREN**, welke op DONDERDAG den 27sten October 1853, 's morgens te 10 uur en vervolgens, in het VERKOOPHUIS in de Oosterstraat publiek zullen worden verkocht.

HEKKEMA & BARLINCKHOFF.

DOOR KWITERING VAN AFFAIRE,

zullen, op MAANDAG den 31sten October 1853, 's morgens te 10 uur en vervolgens, vóór en in de Behuizing van J. H. KRAMER, in de Nieuwe Ebbingestraat alhier, publiek worden verkocht: Eenige **MEUBELAIRE GOEDEREN**, als: KABINETJE, TAFELS, STOELEN, KOLOM- en KANTOORKAGCHELS, ENZ. — Voorts **WINKELGOEDEREN**, als: DOOZEN, KOPEREN SCHALEN met DITO BALANSEN, GEWIGTEN, groote en KLEINE BUSSEN, KOFFIJ- en PEPERMOLEN, TRECHTERS en MATEN, ERWTE- en andere VAATJES, OLIE- en TRAANBAKKEN, KOPEREN en BLIKKEN POMPEN, KOFFIJBRANDER, een HEK-SCHUIFKAR, groote SLEDE, UITHANGBORD met STENG, groote IJZEREN BALANSEN met GEWIGTEN, VAATWERK, een partij KLOMPEN, ENZ. — Eindelijk nieuwe PAKHUISDEUREN met RUITEN, KOZIJNS met RAAMS en BLINDEN, EIKENBOOMEN, KRUIKAR, TUINGEREEDSCHAPPEN, BLOEM- en BOONENSTOKKEN, ERWTERIJS, en hetgeen meer te bezien zal zijn Zaturdags bevorens des namiddags van 2—5 uur.

HEKKEMA & BARLINCKHOFF.

Mr. **M. DE MUINCK**, Notaris te *Grijpskerk*, gedenkt, ten verzoeke van AREND L. MODDERMAN, Landbouwer op de *Waarden*, op DONDERDAG den 27sten October 1853, des namiddags te één uur, ten Huize van H. LUURS, Kastelein aan den Straatweg onder *Niezijl*, publiek, op gewone Boelgoedsconditiën, te verkoopen:

21 stuks HORENVEE, waaronder 13 KALFKOEIJEN en een VARE, alsmede 16 MELKSCHAPEN en LAMMEREN.

*** Mr. **J. C. VAN SLOOTEN**, Notaris ter Standplaats *Veendam*, zal, ten verzoeke van WILLEM SCHREUDER, Grofsmid, te *Veendam*, op WOENSDAG den 2den November 1853, des avonds te 7 uur, ten Huize van den Logementhouder E. J. DUINTJER, te *Veendam*, publiek veilen en verkoopen:

Eene **BEHUIZING**, waarin sedert lange jaren eene ***IJZERSMEDERIJ*** is uitgeoefend, ook tot andere Affaires zeer geschikt, en TUIN, staande en gelegen Wegzijde aan het Oosterdiep te *Veendam*, nabij het zoogenoemde Kleine Laantje.

Tweederde van den Koopprijs kan over het verkochte op Rente beleend blijven.

Mr. **C. HARTMAN BUSMANN**, Notaris te *Sappemeer*, zal, op ZATURDAG den 19den November 1853, des avonds te 6 uur, ten Huize van S. E. DE RUITER, Logementhouder te *Sappemeer*, in perceelen en in massa publiek te koop presenteren: Eene kapitale **BOEREN BEHUIZING** en SCHUUR, met LOSSE SCHUUR, ERF, TUIN en daarachter gelegen LAND, te zamen groot 7 B., 28 R., 40 E.; staande en gelegen aan den publieken rijweg te *Sappemeer*, Noordzijde, benevens eene plaats LAND groot 3 B., 93 R., 70 E., gelegen op de *Jagerswijk* te *Sappemeer*, en 9 B., 16 R., 60 E EIGEN LAND, gelegen onder *Zuidbroek*, behoorende tot de Nalatenschap van wijlen HARM B. LUKJE, in leven Landbouwer te *Sappemeer*, alsmede 1 B., 75 R., 90 E. EIGEN LAND, gelegen onder *Zuidbroek*, in eigendom behoorende aan den Heer S. MEIHUIZEN, S.z., te *Hoogezand*.

De Omschrijving der Perceelen en de Voorwaarden van Verkoop zullen 8 dagen bevorens ter lezing liggen ten Huize van Verkoop en ten Kantore van

Mr. C. HARTMAN BUSMANN.

*** Op nader te bepalen tijd en plaats, zal publiek worden verkocht:

Een **PEL- en KORENMOLEN**, met daarvoor liggende **HUISPLAATS**; verder een **HUIS en TUIN** daarnaast; twee **HUIZEN en TUINEN** achter den Molen; alsmede 4 Bunders **GROEN- en BOUWLAND**; alles staande en gelegen te *Wildervank*, en toebehoorende aan

J. H. DOORNBOSCH.

UIT DE HAND TE KOOP:

Eene **BEHUIZING** en **SCHUUR**, get. 99, met derzelver HEEM, TUIN en BOUWAKKER, zijnde vast Beklemd, te zamen groot 55 Roeden, 40 Ellen, doende jaarlijks tot vaste huur *f* 21—00, zijnde eene neringrijke ***Broodbakkerij***, staande en gelegen aan den Grindweg te *Schildwolde*, in eigendom toebehoorende aan JAN HEMMES STEENHUIS en Vrouw; om te aanvaarden op Mei 1854. — Te bevragen bij den Eigenaar en den ondergeteekenden Notaris te *Scharmer*.

Mr. J. D. TRESLING.

MAGAZIJN VAN GEMAAKTE KLEEDINGSTUKKEN
VAN
J. B. MEDDENS.

Zijn voor het aanstaande Saizoen voorradig: Duffelsche Castorines, Lama Paletots, Lakensche met Pels gevoerde Talma's, Kleedjassen, Zwarte Rokken, Satin de Laine Pantalons, Huis- en Kantoorjassen, Pelsgoederen, Winterpetten en Hoeden, enz. Door den grooten voorraad zullen dezelve tot zeer lage prijzen verkocht worden.

BERIGT VOOR VEEHOUDERS.

De ondergeteekende berigt, dat in zijne **IJzergieterij HAKSELSNIJDERS** voorhanden zijn, met welke in één uur 60 à 80 Bossen Stroo, wegende ieder 15 Ned. Oncen, worden gesneden. Bij de tegenwoordige duurte der voedingsmiddelen voor het Vee maakt hij de Veehouders opmerkzaam op het voordeelige om thans gebroken of gebroeid Lijnzaad met Haksel vermengd aan het Vee te geven. Dit voedsel, hetwelk in *Friesland* dikwijls gebruikt wordt, komt thans niet duurder dan in gewone jaren, daar Stroo en Lijnzaad denzelfden prijs als vroeger kosten en door de Hakselsnijders het maken van Haksel weinig moeite geeft.

MARTENSHOEK, 24 October 1853.

EWE TEN OEVER.

☞ Bovenbedoelde Hakselmachines zijn ook gemakshalve voor Fabrijksprijs verkrijgbaar bij den Heer **W. C. TER VEEN**, in de Brugstraat te *Groningen*.

DEPOT VAN CHIRURGISCHE EN OBSTETRISCHE INSTRUMENTEN.

De Ondergeteekende maakt aan de **HEEREN MEDICI** bekend, dat bij hem verkrijgbaar zijn alle soorten van CHIRURGISCHE INSTRUMENTEN, tegen zeer billijke prijzen. Die voor Obstetrie worden circa 8 weken na bestelling afgeleverd.

GRONINGEN, 20 October 1853.

A. W. WILLEMS, *Apotheker*,
Steentilstraat.

MODERATEUR-, SPAAR- en STUDEERLAMPEN, van de beste qualiteit, zijn op nieuw ontvangen en worden door den grooten voorraad tot **zeer lage prijzen** verkocht bij de
Wedw. J. L. LA GRO,
Oostzijde in de Heerestraat.

Beveelt zich verder aan in BALLONS, GALANTERIËN en KRAMERIJEN.

Ondergeteekende maakt aan hare geëerde begunstigers bekend, dat zij ontvangen heeft de NIEUWE MODELLEN van **DAMES WINTERHOEDEN** en **MUTSEN**, waarmede zij zich ten vriendelijksten aanbeveelt.

A. P. DE GEUS,
Oude Ebbingestraat, no. 77.

Ondergeteekende maakt aan hare geëerde Stad- en Landgenooten bekend, dat zij heeft ontvangen de NIEUWE MODELLEN van **HOEDEN** voor den Winter; alsmede dat zij ruim is voorzien van LINTEN, BLOEMEN, VEREN, CHEMISETTES, KRAGEN, DAMES- en KINDERMUTSJES, ENZ.

GRONINGEN, 25 October 1853.

Wedw. B. PEKELAAR, in de Peperstraat.

De **PIANINO'S** uit de Fabrijk van Heer SCHULTZE, te *Leeuwarden*, zijn in het MAGAZIJN van den ondergeteekende voorhanden. Ze zijn sierlijk mooi gebouwd, sterk van Toon, deugdzaam van Constructie en tegen ons klimaat bestand. Voor de deugdzaamheid der Stukken wordt **zes jaren** ingestaan door den Fabrikant. Eene partij vierkante **PIANO'S**, waarbij stukken van *f* 50—

MINNEMA STELLINGWERFF, *Muzijkmeester*,
Kijk-in-'t Jatstraat, naast de R. K. Kerk.

BESTE BLAAUWE KASTDRUIVEN,

à 75 Ct. het **halve Ned. pond**, bij **J. VROOM**, in de Kleine Rozenstraat.

HET BEROEMDE TANDPOEDER

van Dr. ***GELAUFF***, bekend onder den naam van **Pulvis Dentifricium Nigrum**, is bij voortduring in doosjes van 50 en 30 Cents verkrijgbaar bij den Boekhandelaar P. VAN WICHEREN, H.z., achter het Stadshuis te *Groningen*.

HANDSCHOENENMAGAZIJN.

JOH. BISCHOFER, uit *Tyrol*, wonende te *Amsterdam*, berigt het zeer geëerde PUBLIEK, zoowel binnen als buiten deze *Stad*, dat hij nog deze week met alle soorten **GEMSLEDEREN**, **GLACÉ** en andere **HANDSCHOENEN** alhier zal vertoeven.

Uitgepakt definitief uiterlijk tot en met den **29sten dezer**, in het WAPEN VAN AMSTERDAM, vooraan in de *Heerestraat*.

LOGEMENT *de WIJNBERG.*

De ondergeteekende zijn geheel vernieuwd **LOGEMENT DE WIJNBERG** thans geopend hebbende, neemt de vrijheid zelve minzaam aan te bevelen. Op een fraaiste en ruimste gedeelten van de Stad, den Wirdumerdijk, gelegen, voorzien van noodige, nieuw behangen, en van sierlijke en doelmatige Meubelen voorziene VERTREKKEN, met fraai uitzigt, rekommandeert de lokaliteit zich zelve, terwijl ondergeteekende zal zorgen dat eene vlugge en nette bediening, het gemak en genoegen der Reizigers niets te wenschen overlaat.

LEEUWARDEN, 21 October 1853.

J. BOSMAN.

UIT DE HAND TE KOOP

Eene uitmuntend beste partij **EIKEN BALKEN**, liggende op den wal bij den Molen van F. VAN CALKER, te *Hoogezand*.

Wil UEd. de goedheid hebben, een gaanden Ketting van één nieuw buiten doen voorzien en mij per eerste gelegenheid terug te zenden? Dezelve is eene oude Vrouw, welke zoo lang zij hem gedragen heeft en dit is reeds twee jaren, van eene verouderde Rheumatische Kwaal is bevrijd gebleven, en hem dus niet gaarne lang wil missen.

ZUTPHEN, T. H. A. WANSLEVEN,
13 October 1853. *aan de Markt.*

GOLDBERGER'S KETTINGEN

hebben in Gelderland honderde en honderde Lijders hunne Kwalen bevrijd; eenige daarvan zijn zoo vriendelijk geweest ons hunne Getuigschriften te doen toekomen, hebben daardoor medegewerkt, aan eene nuttige en weldadige Uitvinding algemeene bekendheid te geven. Wij laten daarvan eenige, die ons voor de hand liggen, hier in kort mededeelen, overtuigd dat wij daarmede aan den wensch der inzenders voldoen.

De Wedw. RAATS, geb. BOSCH, in Arnhem, heeft 1845 af aan op Krukken geloopen, zoo zeer had de Rheumatiek hare leden verlamd, in 1849 gebruikte zij de Goldbergersche Ketting en was in eenige maanden volkomen Genezen. Jufvrouw KROESE, in Zutphen, leed 15 jaren lang aan Rheumatische Ziekten en was zoo erg, dat zij zich aan en uit moest laten kleeden; een Goldbergersche Ketting gaf haar oogenblikkelijk verligting van pijn en volle beterschap in den tijd van vijf dagen. De TRAANBOER, te Gendringen, was van zijne jeugd af onder Geneeskundige Behandeling wegens Rheumatische Hoofdpijn; hij durfde niet uitgaan, hie minste luchtje ergerde zijne Kwaal. Hij heeft sedert eenige weken een Ketting gedragen, en is thans zoo Gezond en Sterk, dat hij bij het ruwste weder op reis gaat en plaats in den Waggon neemt. De Heer WANSLEVEN berigtte ons, dat eene meer dan 70jarige Dame in Zutphen, die langer dan 30 jaren aan Rheumatische Kwalen geleden had en zoo erg kreupel was, dat zij als een klein kind geholpen worden moest, zeer spoedig van hare pijnen, in 5 à 6 weken van hare verlamming geheel Genezen is en zich nu Sterk gevoelt. H. NIEZEN, Gepensioneerd Jagtopziener in Brummen, leed vele jaren aan hevige Hoofd- en Aangezigtspijn, hij droeg geduldig en moedig zijn lot en kon men hem huizen ver hooren kermen als de felle Pijnen zijne anders zoo standvastige zelfbeheersching overmeesterden; een Goldbergersche Ketting verschafte hem in Nog Weken tijds zijne Gezondheid weder en hij geniet nu een genoegelijke dagen. Een Onder-Officier bij de Sappeurs in garnizoen in Arnhem, kon zonder hulp van zijne schappen zijne kreb niet verlaten en leed verschrikkelijk in 14 dagen is hij totaal Genezen. Eene vrouw in Arnhem had zulke zware pijnen en was zoo verlamd in de Knie beenen, dat zij de kruim van brood niet meer kon zij kon nu wel „keijen bijten" als het wezen moest, in de Heer TIKKEL gezegd. Binnen tweemaal en twintig uren heeft een Ketting een Heer in Zutphen langdurige pijnen bevrijd, en in weinige dagen eene Boerin in Elst genezen, die twee jaren eene Verlamming den linker arm had, en nu weder tegen de beste aan, werk aan de waschtobbe bezorgt.

GOLDBERGER'S KETTINGEN worden VERKOOPHUIS en de bekende Dépôts Verkocht *f* 1,40, *f* 2,70, *f* 3,60, *f* 5,40.

Boekjes worden *gratis* afgegeven.

Te *Amsterdam* in het VERKOOPHUIS; te *Assen* P. A. VAN GORCUM; te *Delfzijl* bij A. W. C. ZER; te *Groningen* bij C. RIKKERS en M. GAASBEEK; te *Hoogezand* bij F. M. DIKEMA; te *Meppel* bij J. BARTH; te *Pekela* bij J. T. FELDBRUGGE; te *Veendam* bij S. SAVENYË; te *Winschoten* bij G. WASMAN, in de bekende Dépôts in de andere Steden.

WORDT VERLANGD

ten spoedigste, onder EERSTE HYPOTHEEK en 5 pCt. INTEREST, de som van *f* **2000**, op VASTE GOEDEREN ten platten lande. Adres aan het BUREAU dezer COURANT, onder lett. H.

Boekbinderij!

Er wordt gevraagd, om zoo spoedig mogelijk in te treden: een beste **BOEKBINDERSKNECHT**, zijn WERK in alle deelen GRONDIG verstaande, **GOED SALARIS**. Bekendheid met de Liniermachine, dient tot aanbeveling. Adres onder lett. F. *franko*, aan het BUREAU dezer COURANT.

Te *Groningen*, bij de Erven C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA.

BIJVOEGSEL
tot de Groninger Courant van den 25sten October 1853, *no.* 85.

(*Vervolg der Nieuwstijdingen.*)

LEIDEN, 19 October.
De landerijen in den Haarlemmermeer-polder, gelegen onder Burgerveen en Reinsdorp, in de maand Augustus 1853 verkocht, zijn bijna geheel bewerkt; van den heer *Rutgers van Rosenburg* zijn ruim 70 bunders, van den heer *Bronkhuyzen* 125 bunders en van den heer *van Voorst* 448 bunders met olie-zaad bezaaid, de overige perceelen van dien heer zijn bezaaid met rogge of zullen in het voorjaar tot weiland gemaakt worden.

NIEUWE DIEP, 19 October.
Gisteren is van hier vertrokken de Amerik. bark *Michael Angelo*, kapt. *Sears*, met landverhuizers bestemd naar New-York. De cholera was, hoezeer circa 30 hunner waren bezweken, ten gevolge der doelmatige verpleging der zieken in het quarantaine-gebouw te Wieringen, onder de lofwaardige behandeling van twee officieren van gezondheid der marine, gelukkig geweken. Men is hier algemeen zeer ontevreden over de behandeling, die deze lieden hebben ondervonden vóór de krachtdadige tusschenkomst van de bevoegde autoriteit, en men houdt het er voor, dat anders zeker 3/4 dezer lieden waren bezweken. Gisteren ochtend, vóór hun vertrek, is een brief ontvangen van het Wurtembergsche consulaat, waarbij aan ieder hunner *f* 25 wordt toegezegd, bij hunne aankomst te New-York uit te betalen, als vergoeding voor de verkeerde behandeling door hen ondervonden, en die zoude worden verhaald op hen, die daaraan deel hadden.

ROTTERDAM, 20 October.
Gisteren morgen heeft de heer *J. A. M. Bekking* den eersten geleiddraad doen spannen voor de electro-magnetische klokken, voor de proefneming waarmede in de zitting van den gemeenteraad van den 28sten Julij l.l. magtiging is verleend.
Deze electro-magnetische klokken worden in de gaslantaarns geplaatst en bestaan in een mat glas, voorzien van een' uur- en minuutwijzer, welke minuutwijzer door een electro-magneet van minuut tot minuut in beweging wordt gebragt. De galvanische stroom, die deze electro-magneet bekrachtigt, wordt door de normale klok, die zich ten huize van den heer *Bekking* bevindt, de eene minuut afgebroken en de andere minuut gesloten; indien dus de normale klok juist loopt, moeten alle wijzers, welke door de geleiddraden aan dezelve verbonden zijn, juist denzelfden tijd aanwijzen.

HAARLEM, 21 October.
Bij de opening der stembiljetten voor de verkiezing van een lid der Tweede Kamer in dit kiesdistrikt, zijn 809 geldende stemmen uitgebragt, en 19 briefjes van onwaarde verklaard, deels wegens niet genoegzame aanduiding van den opgegeven persoon. Daarbij is gebleken, dat waren uitgebragt op de heeren *J. Heemskerk Bz.* 397 stemmen; mr. *H. A. A. van Berkel* 230; jhr. *M. Salvador* 134; mr. *D. Leon* 22; *R. F.* bn. *van Raders* 7; mr. *H. C. J. Hoog* 5; *C. v. d. Tuuk* 2, en dat de overige op nog andere personen zijn verdeeld geweest. Daar geen der verkozene personen de vereischte meerderheid (405 stemmen) heeft verkregen, zal er eene herstemming moeten plaats hebben tusschen de heeren *Heemskerk Bz.* en *van Berkel*.

GOES, 20 October.
Men verneemt, dat bij arrest van het provinciaal geregtshof, van den 16den Oct. jl., tegen den heer *A. A. Mooyaart*, kantonregter-plaatsvervanger en burgemeester te Colijnsplaat: *wegens misbruik van vertrouwen*, regtsingang is verleend *bij bevel van gevangenneming*.

MAASTRICHT, 20 October.
Heden had de plegtige opening van den Aken-Maastrichtschen spoorweg, ondanks het slechte weder, met de bij het programma vastgestelde plegtigheden plaats. De eeretrein werd door den burgemeester en den commissaris des Konings met plegtige toespraken ontvangen, en door dezen laatsten werd, namens den Koning, aan den heer *Clermont*, president der directie, het ridderkruis der orde van den Nederlandschen Leeuw ter hand gesteld.

KAMPEN, 22 October.
Naar men verneemt, heeft de stedelijke raad besloten eene verbetering en aanzienlijke [...] waartoe van stadswege *f* 280,000 vereischt wordt, terwijl het ontbrekende, zoo men zegt, door het rijk zal worden verstrekt.

LEEUWARDEN, 20 October.
Wederom zijn 33 runderen afgemaakt, door longziekte aangetast. — Totaal 8699 runderen.

ASSEN, 22 October.
Met vreugde hebben wij uit het antwoord van de Hooge Regering op het adres der arbeidslieden te Smilde gezien, dat de Regering weldra het wets-ontwerp betrekkelijk een subsidie voor een kanaal van Assen naar Groningen, weder aan de Tweede Kamer zal aanbieden. Men mag verwachten, dat dit ontwerp gunstig bij de Tweede Kamer zal ontvangen worden; immers in het voorloopig verslag van de Kamer over de staatsbegrooting komt de volgende vraag voor: „ of de Regering voornemens is, op nieuw eene voordragt tot het tot stand brengen van het Noord-Brabandsche uitwaterings-kanaal en eene dergelijke betrekkelijk het scheepvaart-kanaal van Assen naar Groningen te doen ” Men mag het er dus voor houden, dat de zaak van het rijks-subsidie voor dit kanaal zeer gunstig staat.
— De *Prov. Gron. Ct.* houdt haar beweren vol, dat de zaken der Drentsche veen- en midden-kanaal-maatschappij geheel in orde zijn; uit eene bron echter, die volkomen in staat is zulks te weten, kunnen wij bij voortduring het tegendeel verzekeren; den 19den dezer was het waarborg kapitaal nog niet gestort en was toen bij de directie nog in behandeling een ontwerp van overeenkomst ter beëindiging der verschillen met de aannemers. (*Prov. Dr. Ct.*)
— Gisteren heeft de regtbank *A. Steunebrink*, molenaar te Oudemolen, gemeente Vries, en zijn' zoon *K. Steunebrink* aldaar, wegens het verkoopen van meel met krijtwit vermengd, veroordeeld ieder tot twee jaren gevangenisstraf en eene boete van *f* 250.

MEPPEL, 19 October.
In de op gisteren gehouden raadsvergadering, was van heeren Ged. Staten dezer provincie ingekomen eene missive, waarin werd kennis gegeven, dat Z. M. besloten had de jaarwedde van den burgemeester, die slechts *f* 400 bedroeg, te brengen op *f* 800, met voordragt dat deze [...] worden reeds ingegaan te zijn op den 1sten Januarij 1852. De raad echter deelde dat gevoelen niet, en heeft besloten om zulks te rekenen van den tijd af, dat het besluit door Z. M. is genomen.

Gemeenteraad van Groningen.
Zitting van Zaturdag den 22sten October.

Aanwezig: de heeren SLOT, TRIP, DE SITTER, CREMERS, ONNES, DOORNBOSCH, VAN HOUTEN, UPMEIJER, DOMMERING, VAN ITTERSUM, MULLER, DE LA FAILLE, OUDEMAN, SWAAGMAN, MEIJER, VAN IMHOFF, QUINTUS en GEERTSEMA.

De volgende onderwerpen worden behandeld:
1) *Resolutie van Ged. Staten*, d.d. 29sten September l.l., houdende, dat geene goedkeuring wordt vereischt van het raadsbesluit betreffende de levering van gas aan partikulieren. Het besluit van Ged. Staten grondt zich daarop, dat de bepalingen van art. 19 en 6 der ter goedkeuring aangebodene overeenkomst geene dading daarstelt* in den zin van art. 1888 B. Wetb., terwijl, zoo betrekkelijk deze zaak het voeren van eenig regtsgeding mogt noodig geoordeeld worden, dan ook voor ieder te voeren geding de goedkeuring van Ged. Staten gevorderd zal worden, en wijders, dat deze overeenkomst niet behoort tot die, welke de goedkeuring van Ged. Staten vorderen. — Op voorstel van burg. en weth., wordt een raadsbesluit gearresteerd, strekkende, uit overweging dat de goedkeuring van Ged. Staten wenschelijk en noodzakelijk wordt geoordeeld, om bij Z. M. den Koning voorziening te vragen.
2) *Missive van Ged. Staten*, d.d. 29sten Sept., verzoekende, dat de raad worde gehoord over het vast te stellen bedrag van het presentiegeld. Na vermelding van hetgeen reeds vroeger omtrent de vaststelling van presentiegeld is voorgevallen, ('t welk door Ged. Staten moet geschieden, ná daarover den raad gehoord te hebben), merken Ged. Staten aan, dat hun vroeger voorstel om het bedrag van dat presentiegeld op *f* 552 te brengen, toen onjuist door den raad is beoordeeld; dat het niet de bedoeling was geweest die som als maximum te stellen, en dat, zoo de raad van oordeel was, dat het bedrag te gering gesteld was, het hun aangenaam zou geweest zijn daarvan onderrigt te worden. Ged. Staten erkennen, dat het voorgestelde bedrag gering was, doch men moet in aanmerking nemen, dat het lidmaatschap van den raad geene bezoldigde betrekking is. Ter voldoening aan art. 58 gemeentewet, verzoeken zij nu burg. en weth. het gevoelen van den raad te hooren over het bedrag en aan den uitslag daarvan mede te deelen, alsmede het getal gehouden raadsvergaderingen van den 1sten Augustus 18 tot den 1sten Augustus 1852 en die van 1852 tot 1853.

Burg. en weth. stellen voor eene som van *f* 1200 daarvoor op te geven en deelen mede dat het getal raadsvergaderingen van 1851 tot 1852 is geweest 45 en van 1852 tot 1853 33. — Nadat eene vraag van den heer DE LA FAILLE door den voorzitter was opgehelderd, wordt overeenkomstig het voorstel van burg en weth. besloten.

3) *Conc.-besluit tot betaling aan de provincie van f* 60 voor kosten van onderhoud van den kunstweg van Groningen naar de Noorderhoogebrug over 1852. — Wordt besloten deze som onder goedkeuring van Ged. Staten te voldoen uit den post van onvoorziene uitgaven over de dienst van 1853.

4) *Missive van de plaatselijke schoolcommissie, d.d. 17den October l.l.*, geleidende het conc.-reglement op de stadsarmenscholen en stadsscholen. Bij de aanbieding van dit reglement stelt de commissie voor tot onderwijzer voor de derde stadsschool te benoemen den onderwijzer aan de eerste stadsschool H. SUIDINGH, om later in diens plaats een ander te benoemen; verder om die benoeming een' aanvang te doen nemen den 1sten Januarij 1854, onder voorwaarde, dat in het onderwijs door hem zal voorzien worden door geschikte ondermeesters, en eindelijk aan den minister van binnenl. zaken te verzoeken, dat hij vrijgesteld worde van het vergelijkend examen. — Besloten dit stuk bij de leden te doen rondgaan.

5) *Jaarlijksch rapport van de veencommissie*, d.d. 14den October l.l. — Rondzending bij de leden.

6) *Mededeeling van den voorzitter*, dat ingevolge het Koninkl. besluit v. d. 9den November 1851, (Staatsblad no. 142) door hem [...] vorming van het kiesbureau bij de benoeming op den 16den November van 4 leden voor de kamer van koophandel en fabrijken. Daartoe worden door den voorzitter aangewezen de heeren DOORNBOSCH en MEIJER.

7) *Missive van het collegie van brandmeesters*, d.d. 13den October l.l., geleidende extract uit de notulen betreffende het conc.-brandreglement. — Wordt besloten dit stuk bij de overige daartoe betrekkelijke stukken te voegen, ter behandeling in de afdeelingen. Om den grooten omvang werd beter geoordeeld dit stuk niet te lezen.

8) *Missive van de kamer van kooph. en fabrijken*, d.d. 17den October, geleidende afschrift van het adres van JB. MESDAG en anderen, nopens de aanwijzing van de korenmeters als brandspuitbedienden. — De kamer van koophandel is van oordeel, dat deze bepaling nopens de korenmeters veel ongerijf veroorzaakt voor den handel, terwijl zij het wenschelijk achten, dat de korenmeters niet alleen des daags, zoo als de adressanten verzoeken, maar ook des nachts van die verpligting ontslagen zijn; weshalve zij den raad in bedenking geeft, bij de vaststelling van het nieuwe brandreglement die bepaling daaruit te ligten en hen niet meer als zoodanig te gebruiken. — Besloten tot verzending naar en behandeling in de afdeelingen.

9) *Conc.-besluit over de rekening der Nederd. Herv. diakonie over* 1852. De strekking van dit besluit is om genoemde rekening, gelijk die daar ligt, niet voor goedkeuring vatbaar te verklaren, uit overweging dat niet blijkt dat voldaan is aan de wettelijke bepalingen betreffende de aanvaarding van de legaten van mej. BLAUPOT, mevr. DURLEU, en den heer C. HOMMES, en voorts om gemelde rekening in advies te houden. — Aangenomen.

10) *Resolutie van Ged. Staten*, d.d. 20sten October ll., geleidende afschrift van het Kon. besluit van den 11den October, houdende goedkeuring van de tijdelijke schorsing van de heffing van het gemaal op de rogge. — Voor notificatie aangenomen en besloten tot de uitvoering over te gaan.

11) *Missive van de commissie van Spijsuitdeeling*, houdende berigt, dat de spijsuitdeeling den 3den November e. k. zal beginnen en verzoekende deelneming van de gemeente voor 680 aandeelen. — Besloten aan het verzoek te voldoen en aan de commissie de erkentelijkheid van het bestuur [...] te doen len voor den genomen maatregel.

12) *Rapport van de centrale commissie der afdeelingen nopens de begrooting over* 1854, bij monde van den heer DOMMERING. — Op de begrooting in haar geheel waren geene aanmerkingen gevallen. Na de mededeelingen der in de afdeelingen gemaakte opmerkingen en bedenkingen bij de enkele posten adviseerde de commissie o. a. de begrooting behoudens de gemaakte aanmerkingen goed te keuren. — Burg. en weth. deelen hierop eenige toelichtingen mede betrekkelijk deze begrooting, die daarop van invloed moeten zijn, en wel 1) het ontvangen Koninklijk Beslluit ter goedkeuring van de schorsing van de heffing der belasting op de rogge; 2) de missive van de commissarissen der spijsuitdeeling; 3) het niet volteekenen in de geldleening tegen eene rente van 3½%, zoodat die leening nu uitgeschreven en volgeteekend is tegen eene rente van 4%; 4) de bepaling van art. 207 der gemeentewet, volgens hetwelk de door den raad vastgestelde begrooting ten minste twee maanden voor den aanvang van het jaar, waarvoor zij moet dienen, ter goedkeuring aan Ged. Staten moet worden aangeboden, zoodat de nu nog overschietende tijd, om aan deze bepaling te kunnen voldoen geheel vereischt wordt, om de begrooting met de memorie van toelichting en verschillende bijlagen te schrijven en ter expeditie aan Ged. Staten gereed te maken. Burg. en weth. stellen alzoo voor, de begrooting vast te stellen overeenkomstig de conclusie van de centrale commissie der afdeelingen, onder de volgende bepalingen: 1) om art. 1, afd. 3 van hoofdst. II, wegens de schorsing in de heffing der belasting op de rogge te verminderen met *f* 12000, zoodat het totaal der inkomsten wordt teruggebragt op 620,828,47.

2) om *a*) art. 8, afd. 1, hoofdst. III der uitgaven, voor het graven van gruppen op de aanwassen in den Dollard en achter het Ruigezand te verhoogen met *f* 600, *b*) art. 1 afd. 2 van dit hoofdstuk te redigeren, als volgt: grondbelasting, polderlasten, zijl- en molenschot; *c*) in hoofdstuk VI de verpiegingskosten van personen in de Maatschappij van weldadigheid te verminderen met *f* 13,635,79 en alzoo uit te trekken de som van *f* 5000 voor verplegingskosten van personen, die van wege de gemeente Groningen naar de koloniën van weldadigheid worden opgezonden; *d*) het van den vorigen post afgetrokkene [...] naar den post van onvoorziene uitgaven, die daardoor gebragt wordt op 729,635,79; *e*) in hoofdstuk VI den post voor aandeelen in de uitdeeling van spijs voor behoeftigen in den winter te vermeerderen met *f* 1668 en alzoo te brengen op *f* 3468; *f*) de toelage aan de Israëlitische weldadigheidsinrigting ter levensverkwikking met *f* 60 te verhoogen en te brengen op *f* 120; *g*) in hoofdstuk VII den post voor rente van de geldleening voor de daarstelling eener gasfabrijk te verhoogen met *f* 156,25 en te brengen op *f* 1250; *h*) om in hoofdst. VIII den post voor de herstelling van de behuizing en de vernieuwing der schuur, in gebruik bij den kommandeur te ter Apel à *f* 4000 over te brengen naar hoofdst. III afd. I*b* tusschen art. 5 en 6, met opschuiving der volgorde der volgende artikels; *i*) het te kort op de begrooting ten gevolge van deze veranderingen ad *f* 14,484,25 te dekken door in hoofdstuk II den post voor onderhoud van straten te verminderen met *f* 5782, voor het minder leggen van 2000 strekkende ellen straat, in hoofdst. VIII de som voor het maken van eene nieuwe brug over de Zuiderhaven in plaats van den Apoortenboog te verminderen met *f* 3700 en dien terug te brengen tot *f* 13,300, en in dit hoofdstuk art. 18 voor de kosten van eene op te rigten bedrijfschool ad *f* 500 te doen vervallen; het totaal der uitgaven eindelijk ten gevolge van dit alles vast te stellen op *f* 620,866,80½, zoodat het waarschijnlijk batig saldo der begrooting zal bedragen *f* 41,76½.

3) de memorie van toelichting en de bijlagen worden vastgesteld onder de wijzigingen, die ingevolge deze veranderingen noodig geworden zijn;

4) burg. en weth. worden uitgenoodigd *a*) bij tijds de noodige voorstellen in te dienen tot vaststelling van eene regeling van het belastingstelsel; *b*) in overweging te nemen eene regeling van het gebruik maken van stads grond; *c*) de eindrekening van den voormaligen stads rentmeester door alle, des noods, regtsmiddelen bevorderen; *d*) een onderzoek in te stellen naar de al of niet noodzakelijkheid van de betrekking van collecteur te Martenshoek en of de [...] moet blijven bestaan of bij dan niet in de nabijheid van dat verlaat zal behooren te wonen; *e*) bij de Hooge Regering de noodige stappen te doen tot het verkrijgen van de opruiming van de Marwixpijp en om van het daarbij verkregen gebruik te maken tot demping van een gedeelte der stadsgracht bij de Apoort, ten einde aldus meerder ruimte te verkrijgen voor de passage van rijtuigen tusschen de poort en de brug.

Bij de dadelijke behandeling van de begrooting wordt door den heer QUINTUS zijne overtuiging te kennen gegeven dat de som van *f* 12000 voor de opheffing der belasting op het gemaal der rogge niet groot genoeg zoude zijn, daar zij in deze opheffing ten gevolge zal hebben, dat er meer rogge en daarentegen minder tarwe gebruikt zal worden, zoodat daarvan een [...] in de opbrengst der belasting op de tarwe een gevolg zal zijn.

De heeren ONNES en GEERTSEMA gaven hun leedwezen te kennen, dat men de som van *f* 5000 voor de oprigting van eene bedrijfschool van de begrooting wilde doen vervallen, daar men het nuttige en noodige van zulk eene school erkend had; dat men ijverig bezig is met het uiteenzetten der plannen daartoe, en het denkbeeld bestond om die school met het najaar van 1854 in werking te brengen, dat nu ten gevolge van deze schrapping van de begrooting een jaar vertraging in die in werking treding het gevolg zal zijn, ten zij er op de post van onvoorziene uitgaven nog geld aanwezig mogt zijn om alsdan in die behoefte te voorzien. Ter opheldering van deze zaak werd gesproken door de heeren SLOT, DOMMERING, DE SITTER en DE LA FAILLE, die evenzeer het wenschelijke van de oprigting eener bedrijfschool erkenden.

De heer ONNES gaf zijne verwondering te kennen, dat in het centraal rapport in 't geheel geen melding was gemaakt van de aanmerkingen in de afdeelingen op de begrooting der schutterij, daar er toch eene commissie was benoemd om daarover met den majoor te confereren. Hieromtrent worden inlichtingen gegeven door de heeren SLOT, SWAAGMAN en TRIP, die deden opmerken, dat de bedoelde post nu op deze begrooting gebragt moest worden, ten gevolge van de reeds vroeger [...] der schutterij, zoodat een onderzoek naar gemelde som eerst bij eene volgende begrooting in aanmerking kon komen.

Geene leden meer het woord verlangende te voeren wordt besloten de begrooting volgens het voorstel van Burg. en Weth. overeenkomstig de conclusie der centrale afdeeling aan te nemen.

13) *Rapport omtrent het rekest van kerkvoogden en den kerkeraad te 't Zandt, nopens de benoeming van een schoolmeester enz. aldaar*, bij monde van den heer OUDEMAN. — De commissie, na deze zaak en de hiervoor geldende wettelijke bepalingen onderzocht te hebben, heeft bevonden, dat overeenkomstig de wettelijke voorschriften is gehandeld, dat de burgemeester ten gevolge van de bestaande vacature aan den raad van Groningen daarvan kennis heeft gegeven en uitnoodiging gedaan om het vergelijkend examen bij te wonen, dat de raad daartoe den heer TRIP heeft gecommitteerd, die den 30sten Augustus het vergelijkend examen heeft bijgewoond en het proces-verbaal daarvan geteekend, dat vervolgens de vereischte nota's zijn opgemaakt en geteekend, waarbij LIMBORG als de meest geschikte voor de vacante betrekking wordt opgegeven met de vereischte attesten, dat deze nota's aan den commissaris des Konings zijn opgezonden en door dezen aan den minister zijn ingediend. Zoo nu die benoeming door den min. wordt geautoriseerd, dan is de collator gehouden dadelijk daartoe over te gaan; wordt die autorisatie geweigerd, dan is de zaak weder in zijn geheel in den vroegeren staat en moet op dezelfde wijze op nieuw voor eene andere benoeming gehandeld worden. De commissie adviseert derhalve, na eene naauwkeurige ontwikkeling van het een en ander, om te besluiten, nu de nota's aan den minister zijn ingezonden, dat er geene termen zijn om aan het verzoek van adressanten gevolg te geven en dat hiervan aan adressanten zal worden kennis gegeven ter dispositie op hun verzoek.

De heer SWAAGMAN heeft geene bedenking tegen de conclusie; hij heeft het volledigste vertrouwen in het onderzoek en de ontwikkelde gronden der commissie, doch het spijt hem, dat door den collator een persoon is benoemd, met tegenzin van de kerkelijke autoriteit en wel op grond van de letterlijke onbekwaamheid van den persoon in het vak van organist, die bij ieder bekend is

De heer TRIP geeft hierop eene omstandige verklaring van de wijze, waarop de benoeming heeft plaats gehad, waarbij hij wijst op het vertrouwen dat de ouders die hunne kinderen bij LIMBORG ter school zonden, in hem stelden en het genoegen dat zij over zijn onderwijs betuigd hadden; dat LIMBORG een der eersten op het examen geweest was, als zijnde de 3de of 4de op de nominatie, terwijl er als organist minder bekwamen waren geweest, dat burg. en weth. hem eenparig benoemd hadden en later de raad insgelijks met meerderheid van stemmen, dat men daardoor er toe gebragt was, zich te vereenigen met die keuze van beide collegiën en eindelijk dat men ook geenszins vooraf geweten heeft, dat deze benoeming aan iemand in de gemeente onaangenaam zoude zijn.

De heer SWAAGMAN, schoon hij de reden kan billijken, die den collator geleid heeft, drukt nogmaals zijn leedwezen uit dat de keus in dezen op LIMBORG gevallen is

De heer CREMERS stelt voor als amendement bij de conclusie te voegen, om burg. en weth, te verzoeken een plan voor te stellen, om op de beste wijze afstand te doen van zoodanige regten, als waarvan nu spraak is. Hij wordt daartoe geleid uit overweging van de moeijelijkheden, die uit de uitoefening dier regten ontstaan, blijkens het nu voorgevallene te 't Zand, vroeger met Woltersum, terwijl de gemeente daarvan zelve volstrekt geen voordeel heeft.

Nadat de voorzitter had doen opmerken, dat dit voorstel afzonderlijk ter tafel moet worden gebragt, behoudt de heer CREMERS zich voor hiertoe later een voorstel te doen.

Overeenkomstig de conclusie der commissie wordt hierop zonder stemming besloten.

13) *Rapport omtrent het adres tot verandering van het Trappenboogje over den mond van het Zuiderdiep in eene platte brug, geschikt voor rijtuigen*, bij monde van den heer TRIP. — De commissie is met adressanten van oordeel, dat het Trappenboogje ongelegenheid veroorzaakt aan den handel, lastig en gevaarlijk is voor wagens, die aldaar bij de bekrompene breedte van de straat moeten keeren en belemmerend voor de scheepvaart. Om al deze redenen adviseert zij aan burg. en weth. op te dragen de verandering van het Trappenboogje in eene rijbrug nader in behandeling te nemen en daaromtrent ter bekwamer tijd eene voordragt aan den raad te doen. — Wordt ter secretarij gelegd ter inzage der leden.

15) *Rapport omtrent het adres van* P. V. ARNHEM, verzoekende teruggave van de helft der betaalde gelden in den stedelijken omslag over 1848 tot en met 1853, ten bedrage van *f* 28—43½, bij monde van den heer TRIP. — Op grond van een vroeger besluit in gelijke zaak van jhr. mr. W. ALBERDA VAN EKENSTEIN, adviseert de commissie restitutie te verleenen, alleen met dit onderscheid, dat deze restitutie alleen over het laatste jaar geschiede, ten bedrage van *f* 5,00, dewijl het tegen den geest en bepalingen der wet is, om voor lang verloopen jaren dezelve te verleenen. — Ter secretarij ter visie der leden.

Hierop wordt besloten in eene vergadering met gesloten deuren te beraadslagen over eene zaak, welke eene regtsvervolging ten gevolge kan hebben en wordt na voorlezing der korte notulen de openlijke zitting gesloten.

GRONINGEN, 24 October.
Vrijdag l.l. werd hier ter stede de najaarsvergadering voor 1853 gehouden van de Algemeene Vereeniging tegen het pauperisme bij de arbeidende klassen van den minder gegoeden stand, onder voorzitting van den heer S. BLAUPOT TEN CATE. Meer dan vijftig personen, afgevaardigden en buitengewone leden, woonden deze bijeenkomst bij, die zich ook nu weder onderscheidde door de vele belangrijke zaken, die er werden behandeld, afgedaan of voorbereid.

Onder meer andere zaken werd mededeeling gedaan van het Adres, 't welk door het Bestuur der Vereeniging aan den Minister van Financiën was opgezonden, betreffende de thans vigerende ongelukkig werkende wet op de belasting ten aanzien vande dienstboden (inzonderheid de vrouwelijke).

Verder werden er nadere mededeelingen gedaan aangaande de zaak van de plaatselijke en bijzondere oorzaken der verarming, — over de oprigting en inrigting van handwerkscholen, ook ten platten lande, — nopens de zaak van de doelmatige oprigting en inrigting van bewaarscholen, vooral

...tten lande, waarover de Vereeniging zich mede aan de hooge regering heeft geadresseerd, — aangaande het voorstel, om van wege deze Vereeniging mede te werken tot het houden van volks-voorlezingen enz., 'twelk wegens den aard dezer Vereeniging, niet kon worden aangenomen, — enz. Wijders werd in den geest van art. 15, alin. 3, van het reglement uitgemaakt, dat er premiën zullen kunnen worden uitgeloofd ter aanmoediging van nieuwe takken van volks-industrie hier te lande, of ter bevordering van reeds bestaande, en werd daarna, in verband däarmede en naar aanleiding van de mededeelingen des bestuurs nopens den verderen loop, dien de zaak van de konijnenteelt alhier heeft genomen, bepaald, dat er tegen Mei 1855 prijzen en premiën zullen worden uitgeloofd, om de konijnenfokkerij, ten behoeve en voordeele van de mindere standen, hier te lande, te bevorderen.

Onder de voorstellen, die later zullen worden afgedaan, kwam voor: een aangaande de beste middelen, om het aankweeken van zeelieden (matrozen enz.) te bevorderen; — een over het oproepen der miliciens in de drukste maanden des jaars, tot groot ongerief van vele takken van nijverheid; — een om het invoeren van gerookt of gezouten vleesch hier te lande te bevorderen; — enz. Eindelijk dient nog vermeld te worden, dat er werd besloten om hier in Junij 1854 een Congres voor het Armwezen te doen plaats hebben, waarvan het tot stand brengen aan 't bestuur is overgelaten.

— Den 22sten October is bij onze Hoogeschool na het verdedigen van verloskundige stellingen tot *Doctor in de Vroedkunde* bevorderd de heer J. C. Hemsing, med. doct. te *Anjum*.

— In de zitting van het kantongeregt ter zake van politie-overtredingen van den 22sten October j.l. zijn tien veroordeelende vonnissen gevallen tegen even zoo vele bezoekers van kroegen en tapperijen na den verboden tijd.

— Ongeveer twee maanden geleden werden bij onderscheidene winkeliers ter dezer stede goederen gehaald op naam van personen die naderhand verklaarden daartoe geen last te hebben gegeven; onder anderen had dit plaats bij den hoedenfabriekant S. in de Ebbingestraat, waar een rolletje hoedelint werd gehaald, en bij mejuffer B. ... waar ... rokken wierden gehaald, de politie kwam den dader niet dadelijk op het spoor; voorleden Woensdag echter wierd eene zekere G. J. aangehouden, welke, ongeveer 2 maanden geleden naar Amsterdam was vertrokken en die op dien dag van daar was teruggekeerd; bij haar bevond men twee wollen borstrokken en lint op een hoed, overeenkomende met het bovenbedoelde; er is door de arr.-regtbank regtsingang tegen haar verleend, met bevel van gevangenneming.

— Voorleden Woensdag avond wierd uit den winkel van H., in de Zwanenstraat, vijfschaft ontvreemd; ten gevolge der ingebragte is eene zekere J. B. door de politie gearresteerd, die dan ook zijne misdaad heeft bekend en is een groot gedeelte van het ontvreemde terugbekomen.

— Heden nacht is door de politie aangehouden een zekere S., dragende turf en kool, welke hij volgens zijne bekentenis van een turfschip, liggende in het Damsterdiep, heeft ontvreemd.

— Bij besluit van den 18den October j.l., heeft Zijne Majesteit goedgevonden eervol ontslag te verleenen aan den heer H. J. van der Veen, op zijn verzoek, als dijkregter in het dijkregt der Vierburen, provincie Groningen.

— Bij besluit van Gedeputeerde Staten dezer provincie, d.d. 22sten September, is aan A. Dooijes, ondernemer der diligencedienst van Groningen op Delfzijl, in verband met de Eemsstoomboot maatschappij, thans concessie verleend tot het houden eener geregelde winterdienst, en wel gedurende die wintermaanden dat gemelde stoomboot niet vaart. De aanvang is bepaald op Maandag den 31sten October aanst.

— Tot lid van den gemeenteraad te *Noordbroek* voor wijlen A. J. Bos is bij herstemming gekozen S. E. Buitenman.

— De onlangs in de onze *Courant* vermelde dienstmaagd J. v. E.. die het ouderlijk huis had verlaten en werd opgespoord, is den 19den dezer door de arrondissementsregtbank te *Assen*, wegens bedelarij te Rolde, veroordeeld.

— Willemina Boerema, wier arrestatie om hare menigvuldige dieverijen vooral jegens onvermogende lieden, die haar uit medelijden opnamen, als zeer wenschelijk in een onzer vorige nommers is aanbevolen, werd in de afgeloopene week, ten gevolge van een' nieuwen diefstal, door den veldwachter der gemeente *Baflo* gearresteerd en is thans in hechtenis gesteld.

— Men meldt uit *Foxhol* (gem. Hoogezand) den 23sten Oct.: „Met leedwezen verneemt men, dat de werkzaamheden in de siroop- en sagoforesfabrijk van den heer W. A. Scholten nog deze week zullen eindigen, daar de hooge aardappelprijzen het verder werken niet toelaten. Voor de vele, hier woonachtige arbeiders wordt daardoor bij den naderenden winter het vooruitzigt ongunstig."

— In de vergadering van den 19den October heeft het bestuur van het departement *Noordhorn* van het genootschap ter bevordering der nijverheid te Haarlem, ten behoeve der leden, beschikt over de ontvangene Egyptische zaden, en wel naar de gelegenheid, welke er bij sommigen bestond om die zaden volgens de bedoeling des genootschap, te plaatsen. Men heeft wederkeerig beloofd, de resultaten bekend te maken.

— Zaturdag den 22sten dezer, des avonds ruim tien uur, ontstond er brand in de behuizing van den landgebruiker Dries Roelfs Heideman, te *Westerlee*, gemeente *Scheemda*, waardoor niet alleen die behuizing geheel is afgebrand, maar ook nog de daarin aanwezige oogst met vier melkkoebeesten, twee kalveren, drie varkens, al de boerengereedschappen en het grootste gedeelte van den verderen inboedel eene prooi der vlammen is geworden; slechts eenige mobilia zijn door de bewoners, die zich reeds te bed bevonden, in der haast uit het brandende gebouw gered. Het gebouw was tegen brandschade verwaarborgd; de overige goederen echter niet. De oorzaak van dezen brand is niet bekend.

— Men berigt van *Stads-Kanaal*, dat autorisatie verleend is tot de oprigting eener bijzondere school voor de Christelijke Afgescheiden gemeente aldaar, onder voorwaarde echter, dat die gemeente den onderwijzer moet onderhouden; en even-wel de schoolgelden voor hunne schoolpligtige kinderen aan het gemeentebestuur betalen, ten nutte van de andere onderwijzers aldaar.

— Men berigt ons uit *Uskwerd*, d.d. 22sten October, het volgende:

„Mag men zich op vele plaatsen verheugen dat de landbouwers, kooplieden, werkbazen, enz., in deze drukkende omstandigheden de gewone dagluren met eenig meerder geld aan den arbeidenden stand hebben verhoogd, — ook in deze gemeente is men daarin niet achtergebleven; zoo wordt alhier o. a. zelfs 22½ cents per dag meer uitbetaald, dan de gewone dagluur van een' arbeider is.

„Zoo ook vindt men die te Uithuizen, alwaar zelfs een menschenvriend is, die bovendien per week een brood aan al zijne arbeiders geeft.

„Voorwaar een edel voorbeeld, dat wel vermeld mag worden, opdat het algemeene navolging mag vinden, ten einde in dezen duren tijd eenigzins den nood van den arbeidende stand te helpen lenigen, en waarvoor ieder onze dank hier openlijk worde toegebragt."

— Uit hoofde van de duurte der levensmiddelen, heeft Z. M. de Koning goedgevonden, aan de inferieure klassen van geëmploijeerden en werklieden aan 'slands werf te Amsterdam, ook gedurende de wintermaanden het behoud van het zomerloon toe te staan.

Ook op 'srijks werf te *Nieuwe Diep* is, uit aanmerking van de duurte der levensmiddelen, gedurende de vier wintermaanden, het behoud van het zomerloon aan de mindere geëmploijeerden en werklieden toegekend.

Te *Rotterdam* heeft eene vergadering plaats gehad van ongeveer 140 werkbazen, uit verschillende vakken, om, bij de tegenwoordige duurte van levensmiddelen, te beraadslagen over de belangen van het ambachtsvolk. Aan die vergadering is voorgesteld ten eerste, dat het loon gedurende den winter, van November tot Maart, zal blijven het middelloon en er geen tweede korting van het dagloon met November zal toegepast worden, — en ten tweede, dat er voor het vervolg eene betere regeling in den werktijd, zoowel als in het loon, zal plaats hebben. Beide deze voorstellen werden aangenomen, waarna tevens door den voorzitter mededeeling is gedaan, dat het voorgestelde by gemeenten van heeren burgemeester en wethouders heeft mogen wegdragen.

— Men schrijft van de *Dedemsvaart* in d.d. den 16den Oct., dat door onderscheidene ingezetenen der gemeente Avereest, dezer dagen een adres is geteekend en verzonden aan Z. M. den Koning, kkende dat het Z. M. behagen moge om bij de tegenwoordige duurte der levensmiddelen, als *tijdelijke maatregel van voorziening*, den binnenlandschen accijns op het *gemaal*, zoowel mede op het *geslagt*, tot een door Z. M. te bepalen tijd af te schaffen.

— Als eene groote zonderheid van hooge prijzen, die er thans voor het vee betaald worden, wordt vermeld dat de heer Lambert Vos te *Veen*, aan den vleesch- en spekslager B. Bos te Meppel heeft verkocht een varken voor *f* 185 en een Friesch schaap voor *f* 25. Het varken, dat thans nog niet afgeleverd en gewogen is, zal alzoo een gewigt moeten hebben van omstreeks 600 ponden.

— Uit *Peize* schrijft men ons van den 22sten Oct., dat de sterke drank daar ederom een slagtoffer heeft gemaakt. R. D. n.l. en zoon, in beroep rietdekkers, kwamen uit Groningerland, waar zij eene schuur gedekt hadden. V., bij wien zij in 't werk geweest waren, bragt hen terug tot aan het tolhuis van de heer Bolt, bewoond door de wed. Reitsma. Verslaafd aan den jenever als ze waren, gebruikten zij hier weer zoo veel van dat vocht, dat beiden spoedig in bijna geheel bewusteloozen toestand verkeerden. De vader wist evenwel nog zoo eel dat hij naar huis moest, en vertrok, zonder dat de zoon er iets van merkte, een eindweegs vergezeld door den zoon van genoemde wed., die vreesde dat hij in eene sloot (in het Eelderdiep) mogt geraken.

Nauwelijks had deze hem dan ook verlaten of R. D. valt in eene sloot en verdrinkt. Zijn schoonzoon, die hen zou afhalen, kwam bij de wed. R. en vond alleen zijn' schoonbroeder. Hij keert oogenblikkelijk terug, het ergste vreezende, en vindt hem dan ook spoedig; maar reeds levenloos.

— Het voorbeeld van de Amsterdamsche vereenigingen tot het bouwen van gezonde woningen voor ambachtslieden, heeft ook te *Arnhem* navolging gevonden. Aldaar is eene vereeniging van gelijken aard opgerigt, en de gelegenheid tot deelneming opengesteld ten kantore van den notaris mr. G. van Eck te Arnhem. Volgens de statuten is het kapitaal der vereeniging bepaald op minstens *f* 50,000, in aandeelen van *f* 500. Aan de deelhebbers wordt 4 pCt. 's jaars beloofd. De vereeniging ... woningen, in of nabij de stad gelegen, tegen een billijken prijs te verhuren aan personen van de arbeidersklasse te Arnhem, *die van een goed en zedelijk gedrag zijn*, onverschillig tot welke godsdienstige gezindte zij behooren, *doch bij voorkeur slechts aan hen, die reeds vier jaren in de gemeente woonachtig zijn*. Het bestuur bepaalt den huurprijs zoo als het dien billijk acht, doch niet beneden 50 c. *noch boven f* 1,50 *per week*.

— Men verneemt, dat te *Arnhem* het plan bestaat, om aan jonge lieden, die als fabrijk-arbeiders en handwerkslieden blijken van goeden aanleg geven, de gelegenheid te verschaffen zich aan buitenlandsche fabrijken en werkplaatsen te bekwamen, hen aldaar in geval van ziekte te ondersteunen en, zoo noodig, hen na zeker tijdsverloop, de terugreis naar de stad hunner inwoning gemakkelijk te maken.

— Er heeft zich te *Utrecht* eene commissie gevormd met het doel, om binnen die stad een *Bad- en Waschhuis voor den arbeidenden stand* op te rigten. Dergelijke inrigtingen hebben, zoo als men weet, reeds in vele steden van Engeland, Frankrijk en België zoo heilzaam op den zedelijken en ligchamelijken toestand van die nuttige klasse van ingezetenen gewerkt, dat het hoogst wenschelijk moet beschouwd worden, dat zij ook in de groote steden van *ons* vaderland worden opgerigt. In die huizen kan de huismoeder voor eene kleine bijdrage in een of twee uur haar linnen wasschen en volkomen droog naar huis medenemen en kan een bad voor weinige centen verkregen worden. Vooral dán, wanneer besmettelijke ziekten de stedeh teisteren, en zindelijkheid eene der beste voorbehoedmiddelen is, zijn die inrigtingen hoogst nuttig. — Door hare oprigting wordt den werkman eene groote weldaad bewezen, zonder hem te vernederen, daar hij geene aalmoes ontvangt, maar de hem bewezene dienst, zij het ook met weinig geld, betaalt.

In het cholera-hospitaal te *Amsterdam* zijn op den 20sten October ingekomen 1 lijder, hersteld 1, overleden 3, blijvende in behandeling 16; — op den 21sten *geene* ingekomen, hersteld 1, overleden 1, blijven in behandeling 14; — op den 22sten Oct. opgenomen: 1 lijder, overleden *geene*, hersteld 2, en blijven in behandeling 13; — op den 23sten opgenomen: 5 lijders, overleden 1, hersteld 1, blijven in behandeling 16.

Buiten het hospitaal zijn bij de cholera-commissie op den 19den Oct. aangegeven 7 lijders en 7 overledenen; — op den 20sten 8 nieuwe aangegeven en 4 overleden; — op den 21sten Oct. aangegeven 3 lijders en 7 overledenen.

Het totaal der aangetasten van den 7den Sept. tot den 21sten Oct. bedraagt 571, waarvan overleden 404.

— Bij de plaatselijke commissie van geneeskundig toevoorzigt te Rotterdam zijn aangegeven op den 19den October: 3 cholera-lijders, 1 hersteld en 1 overleden; — op den 20sten 4 lijders, 5 hersteld en 1 overleden; — den 21sten 2 lijders, 1 hersteld, overleden *geene*; — den 22sten 3 lijders, 2 hersteld, overleden 1.

— Op het eiland *Goedereede* en *Overflakkee*, in de gemeenten Stad aan 't Haringvliet, Oude Tonge, Langstraat, Middelharnis en Dirksland, zijn enkele cholera-gevallen voorgekomen; doch sedert 8 dagen verneemt men niets meer van die ziekte op dat eiland.

— Te *Helder* hebben zich dezer dagen enkele cholera-gevallen vertoond, die zich echter tot nu toe slechts tot vier menschen uit één huisgezin hebben bepaald, waarvan drie zijn overleden, terwijl de vierde herstelt.

— Te *Oud-Beijerland* heeft zich de cholera insgelijks geopenbaard. Drie lijders zijn daaraan bezweken; er zijn evenwel op d t oogenblik geene in behandeling.

— Omtrent de cholera te *Dedemsvaart* kunnen meer geruststellende berigten worden medegedeeld. De ziekte neemt gelukkig niet toe en heeft men sedert het laatste schrijven slechts één geval te vermelden. Dit is echter het derde in hetzelfde huisgezin.

— Gedurende de laatstleden Zaturdag geëindigde week heeft het getal der in *Londen* overledenen 1039 bedragen, welk getal, de vermeerderde bevolking in aanmerking genomen, het gemiddelde derzelfde week in de tien laatste jaren niet te boven gaat. De cholera breidt zich gelukkig niet sterk uit en neemt zelfs eerder af dan toe. Van den 6den Augustus tot den 15den October heeft zij er 278 slagtoffers gemaakt.

Omtrent het in de *Nederlander* in zijn nommer 1015 opgenomen berigt uit Amsterdam, betreffelijk de beroeping door den algemeenen kerkeraad der Nederd. Herv. gemeente te Amsterdam uitgebragt op dr. L. S. P. Meijboom, predikant te Groningen, behelst de *Nieuwe Drentsche Courant* van den 19den Oct. o. a. de volgende beschouwing:

„Het boven aangehaalde berigt behelst verder inderdaad niets, dan eenige scheldwoorden. In 't kort zegt men: „Dr. Meijboom is een ongeloovige en miskent den Heer stelselmatig." Schande over U, die U aldus durft vergrijpen aan een' wetenschappelijk man, aan een' getrouwen herder, aan een' geliefden leeraar, die veel nut gestigt heeft en, onder Gods zegen, nog stichten kan en zal; schande over U, die zijne nieuwe gemeente reeds vooraf tegen hem door uwe smaadredenen tracht in te nemen; schande over U, die de harten der menschen zoo tracht te neigen, dat het goede zaad, dat hij uitstrooit, verstikke. — Doch uw toeleg is te vergeefs. Wat waarheid is, zal, ondanks allen strijd, eindelijk zegevieren. Indien gij, *Nederlander!* de waarheid aan uwe zijde hadt, dan zoudt gij naar geene *onedele* wapenen behoeven te grijpen. Uwe wijze van strijd-voeren pleit reeds tegen U"

En verder: „Maar wat wil eigenlijk die partij met hare handelwijze tegen dr. Meijboom? Twijfelt er nog iemand aan? Zij wil trachten dr. M af te schrikken om naar Amsterdam te gaan. Zij schijnt het te zien, dat haar stelsel niet bestand is tegen gezonde redenering. Daarom schuwt zij het, dat een groot publiek wederom in de gelegenheid komt, om gezonde taal te hooren.

„Dan .... wij eindigen hier. Wilden wij de geheele handelwijze van die partij, welke zoo blijkbaar thans tegen Dr. Meijboom, vroeger tegen Prof. Hofstede de Groot, in al hare naaktheid ten toon stellen, wij zouden vreezen geen einde te zullen vinden. Het zegde is ons voor 't oogenblik genoeg, want er blijkt uit het volgende uit:

Die partij, waarvan de *Nederlander* het orgaan is, moet van haar af afstand doen van alle aanspraak op beschaving, die zij zelve steeds zegt zooveel te hebben, want zij scheldt, smaadt en verguist personen: het onbedriegelijk kenmerk van onbeschaafdheid en ruwheid. Liefde, welke zij zelve zegt zooveel te beoefenen, is haar inderdaad vreemd, want zij is liefdeloos zelfs jegens geloofsgenooten. Verdraagzaamheid, welke zij zoo aanprijst jegens de R. Katholijken, kent zij niet, want zij verkettert andersdenkenden.

„Slechts ééne reden van blijdschap bestaat er in de handelwijze dier partij, namelijk deze, dat hare eigene hatelijke tactiek haar de minachting van ieder weldenkend mensch moet verzekeren."

Middelen om het aanvoeren van gezouten of gerookt vleesch te bevorderen.

Ten verderen vervolge van hetgeen wij nopens dit belangrijk onderwerp reeds hebben medegedeeld, achten wij het geenszins ongepast te doen opmerken, hoe de duurte van het vleesch ook in België thans meer en meer ter sprake komt. Door lands en stedelijke accijnsen is de prijs däár zoo hoog, dat het gebruik van vleesch er zeer gering is, en in vergelijking met andere landen welligt juist däár het geringste. Er worden toch jaarlijks ruim 38 millioen Ned. ponden verbruikt, dat is nog geen 9 pond in 't jaar per hoofd! In Engeland is dat verbruik 68 pond en in N. Amerika bijna 122 pond per hoofd.

Bij deze gelegenheid wordt door de Belgische *Indépendance* herinnerd, dat in Brazilië de beesten geslagt worden om de huiden; eerst sinds kort wordt dat vleesch gezouten en gedroogd; vroeger werd het meerendeels weggeworpen. Dat gedroogde vleesch wordt onder den naam van *Tasajo* op de Antilles verkocht. Het is de vraag of, bij vrijgestelden invoer, dat vleesch niet voor hoogstens 25 centimes (12½ cents) het Ned. pond hier zou kunnen verkocht worden, en alzoo worden voorzien in eene behoefte aan geschikt voedsel, dat hier zoozeer ontbreekt. — Ook N.-Amerika heeft overvloed van vleesch; in 1840 werden in den staat Cincinnati en omstreken alleen 1,088,000 varkens geslagt, om het vleesch gezouten te vervoeren, en in 1849 werden in Engeland 45 millioen ponden gezouten vleesch voor 't grootste deel uit Amerika ingevoerd. Een toevoer van zulk vleesch ware voor vele Staten van Europa meer waard, dan al het vinden van goudmijnen in Californie en Australië.

Door opheffing van de hinderpalen, die den handel onder verschillende benamingen van regten en lasten belemmeren, ware die toevoer wel met zekerheid te verwachten.

Eene der vragen van het oogenblik.

Hiernevens het tegenwoordige leven van een arbeidend huishouden, bestaande uit man, vrouw en 5 kinderen, in *Noord Brabant*.

De verdiensten zijn per dag van den man 45 cents,

de vrouw	30 „
5 kinderen	30 „
Totaal	*f* 1,05, per week *f* 6,30.

De behoefte is per dag aan brood	*f* 0.71,
koffij	- 0,02,
brandhout	- 0,03,
olie	- 0,02,
zout	- 0,02,
rijst	- 0 04,
boter	- 0,02,
garen, band, enz.	- 0,01,
zeep	- 0,01,
onderhoud aan goederen	- 0,05,
huishuur	- 0,10,
Totaal	*f* 1,03, per week *f* 7,21.

dus een te kort in de week van 91 cents.

Nu heeft men nog niet berekend kleinigheden, zoo als scheerloon, tabak, schoolgeld enz.; en men vertrouwt dat hij zijne eigen aardappels gewonnen heeft, zelfs zijne geit heeft en dit inkomen vast heeft. Dus ik vraag in gemoede, hoe leeft zoo een huishouden zonder van de armenbedeeling af te blijven, en zonder ooit een stukje vleesch te hebben?

(*N. N. Brab.*)

AANBESTEDINGEN.

Groningen, 24 October.

Door burgemeester en wethouders dezer gemeente werd heden morgen door een' der wethouders in het openbaar aanbesteed: de schoolmeubelen voor de derde stadsschool). — Op deze werkzaamheden waren twee inschrijvers te weten, voor *f* 818 en de laagste voor *f* 689,73, zijnde G. W. Breuker, timmerman alhier.

Dienzelfden dag werd door een der leden van Gedep. Staten, in het bijzijn van den ingenieur van den waterstaat, onder nadere approbatie, in het openbaar aanbesteed;

Het leveren der benoodigde materialen tot het onderhouden der navolgende Provinciale en Groote Wegen van de 2de klasse in de provincie Groningen, in 1853, in drie perceelen, als:

I. *De weg van Winschoten naar de Morige*, 130 *kub. ellen verbrijzelde keijen.* — Hierop waren twee inschrijvers, zijnde H. J. Hillinga, wonende te Winschoten, voor *f* 812,50, terwijl G. Wicher Oltman, wonende te Beerta, had ingeschreven voor *f* 779.

II. *De weg van Groningen naar de Zoutkamp, en wel het gedeelte van Groningen naar de Noorderhoogebrug*, 100 *kub. ellen grove verbrijzelde keijen, en tusschen Obergum en Maarhuizen* 120 *kub. ellen gewone verbrijzelde keijen.* Hierop waren geene inschrijvers.

III. *De weg van Martenshoek naar Winschoten, en wel het gedeelte van Scheemda naar Winschoten*, 70 *cub. ellen verbrijzelde keijen.* — Drie inschrijvers, H. W. Hemmes, te Siddeburen, voor *f* 550, H. J. Hillinga, te Winschoten, voor *f* 430,50, en G. Wicher Oltman, te Beerta, voor *f* 429.

Letternieuws.

Voor eenigen tijd is bij den boekhandelaar J. B. Wolters, te Groningen, een werkje in het licht verschenen, waarop wij reeds te lang verzuimden de aandacht onzer lezers te vestigen, welke het inderdaad in ruime mate verdient. Wij bedoelen „*De Wet op het regt van patent uit een handelsen staathuishoudkundig oogpunt beschouwd*, door H. A. Wijnne, lid van de kamer van koophandel en fabrijken te Groningen." De aanleiding tot dit geschrift was de benoeming door den vorigen minister van financiën, in het laatst van het vorige jaar, van eene commissie belast met eene herziening der bestaande wet op het regt van patent. Men vindt hier deels de grieven ontwikkeld, welke de stad Groningen heeft tegen den haar toegekenden rang bij het tarief B. der wet, maar voornamelijk de wet getoetst aan het belang van den handel, de onjuistheid harer grondslagen voor de vaststelling van het regt aangewezen, en betoogd dat zij in de meeste, zoo niet in alle opzigten, in strijd is met de voorschriften, welke ten aanzien van belastingen door de wetenschap worden geleerd. De schrijver legt daarbij eene groote bekendheid aan den dag met de geschriften der beroemdste staathuishoudkundigen, en heeft in zijne kritiek van het bestaande eene belangrijke bijdrage geleverd voor de zeker onvermijdelijke herziening.

(*H. B.*)

Kerknieuws.

Groningen, 23 October. In de voormiddag godsdienstoefening van heden maakte onze leeraar ds. *L. S. P. Meijboom* aan de gemeente bekend, dat hij na ernstig beraad, zich verpligt had gevoeld de op hem uitgebragte keuze tot herder en leeraar te Amsterdam aan te nemen.

— Te *Zutphen* is uit het vroeger gemaakte zestal het volgende drietal geformeerd: *v. Baumhauer*, *v. Loon* en *Coolhaas v. d. Woude*, en daaruit beroepen: ds. *T. K. M. v. Baumhauer*, th. en litt. dr. te Geervliet.

— Te *Veenendaal* is beroepen ds. *du Cloux*, te Oldebroek. — Te *Oijen*, de w.e.w. heer *Koch*, kand. tot de H. Dienst.

— Bij de Chr. Afgesch. gemeente te *Zaandam*, is beroepen ds. *W. van Leeuwen*, te Putten.

— Ds. *van Goor*, te Aduard, heeft voor de beroeping naar *'t Zandt* bedankt.

— Te *'t Zandt* is beroepen ds. *A. Niejenhuis*.

Correspondentie.

Uit *H.* wordt bij de vorming van de vereeniging „het metalen kruis" de opmerking gemaakt, dat men het lidmaatschap niet afhankelijk moet maken van eene contributie, die velen moeijelijk zal vallen, wie het lot karig bedeeld heeft, maar wier harten evenzeer blaken van *Trouw aan Koning en Vaderland*. Men vraagt of eene vrijwillige inteekening niet voldoende zou zijn.

Ten tweeden male wordt ons een artikel toegezonden over een zekeren vuilnishoop in het midden der St. Janstraat. Wij meenen thans met de bloote vermelding te kunnen volstaan.

Te *Groningen*, bij de Erven C. M. van Bolhuis Hoitsema.